výroční zpráva

STÁTNÍ TECHNICKÉ KNIHOVNY

2001

ISSN 1212-6268
ISBN 80-86504-06-9

OBSAH

ÚVOD 5
TVORBA FONDŮ 7
Doplňování neperiodických informačních zdrojů 8
Domácí neperiodika 8
Zahraniční neperiodika 8
Doplňování periodických informačních zdrojů 8
Domácí periodika 9
Zahraniční periodika 9
Doplňování specializovaných informačních zdrojů 10
Elektronické informační zdroje 10
Firemní informační zdroje (FIZ) 11
Disertace 12
ZPRACOVÁNÍ KNIHOVNÍCH FONDŮ 13
Přechod akvizice a katalogizace do systému KP-win a do režimu sdílené katalogizace 13
Zpracování nových přírůstků 14
Informační aparát pro zpřístupňování knihovních fondů 15
Retrospektivní konverze katalogů 15
Zpracování historického fondu 16
OCHRANA A SPRÁVA FONDŮ 17
Ochrana a správa historického fondu 18
Revize a obsahová prověrka fondu 18
SLUŽBY STK 19
Referenční středisko 20
Reprografické služby 21
Uživatelská konta 21
Mezinárodní meziknihovní služby 22
Předplacené báze on-line časopisů a sekundárních zdrojů 23
INVIK a VPK 24
Souborný katalog VPK 25
SPOLUPRÁCE S KNIHOVNAMI, ORGANIZACEMI A SYSTÉMY 26
Mezinárodní spolupráce 26
ISSN 26
EAGLE/SIGLE/KSŠL 27
ISRN 28
Národní spolupráce 28
Analytická bibliografie ANL 28
Kooperace v bibliografické a rešeršní činnosti 29
PSH (Polytematický strukturovaný heslář) 29
EUNIS-CZ 29
INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE 30
OPAC 30
Polytematický strukturovaný heslář PSH 30
Databáze ISSN 30

obsah

Nové funkce webu 30
Podnikový intranet 31
Virtuální polytechnická knihovna 31
Dálkový přístup k elektronickým informačním zdrojům pomocí redirektoru Ultra*Access. 31
Technologie Oracle 31
Linka akvizice a katalogizace 31
TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA 32
PROJEKT NTK, VÝSTAVBA NOVÉ BUDOVY 33
ŠKOLICÍ STŘEDISKO STK 35
VZTAHY K VEŘEJNOSTI 37
VÝZKUMNÉ ÚKOLY, GRANTY 39
1. LI „Informační zdroje pro výzkum a vývoj“ (program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR) 39
Projekt LI200028 – „Multifunkční centrum Virtuální polytechnické knihovny jako zdroj informací pro oblast technických a aplikovaných přírodních věd“ 39
Projekt LI01018 – „Informační zdroje pro STM a nástroje pro jejich zpřístupňování („Portál STM“)“ 40
Projekt LI 200041 „Velkoplošná multilicence na přístup do databáze Web of Science“ 42
2. VISK – „Veřejné informační služby knihoven“ (program Ministerstva kultury) 42
VISK2 – podprogram č. 2 „Mimoškolní vzdělávání pracovníků knihoven“ 42
Projekt „Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví“ 42
VISK5 podprogram č. 5 „RETROKON – Národní program retrokonverze“ 43
Projekt „Retrokonverze generálního katalogu knih STK z let 1913–1977“ 43
3. OSI/NLP – Program TCI (Training Centre Initiative) 45
„Training Centre for Continuing Educations for Librarians in the Czech Republic – Výukové centrum MOLIN pro další vzdělávání knihovníků v ČR“ 45
4. Výzkumný záměr MSM 000010001 45
„Zajištění informačních zdrojů a služeb z oblasti techniky a příbuzných věd pro výzkum a vývoj“ 45
MATERIÁLNÍ, PRACOVNÍ A PROVOZNÍ PODMÍNKY 47
Hospodaření STK 47
Náklady na provoz, údržbu a opravy 49
Úpravy objektu 49
DARY STÁTNÍ TECHNICKÉ KNIHOVNĚ 50
PŘEHLED NAKUPOVANÝCH ELEKTRONICKÝCH ZDROJŮ 51
PŘEHLED POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA 106/1999 Sb., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM V ROCE 2001 54
PUBLIKAČNÍ A PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST ZAMĚSTNANCŮ STK 55
Publikační činnost 55
Přednášky 55
PŘEHLED ÚTVARŮ STK 57

Ing. Martin Svoboda
ŘEDITEL

ÚVOD

Proměna okolního světa zasahuje celou společnost. Zdá se mi, jako by televizní klipová kultura, splývající po povrchu nenasytně vyžadovaných nových a nových podnětů a bez zájmu přecházející ověřené hodnoty, zasahovala i do vzdělávací, výzkumné, ba i do rozhodovací sféry. Není pochyb o tom, že nesmírné potenciální zrychlení přísunu relevantních informací významně podněcuje rozvoj jak vědy, tak i ekonomiky, nepovažuji však za žádné staromilství požadavek nově vznikající podněty pečlivě konfrontovat s již dosaženým stavem poznání – zachyceným mimo jiné právě v nahromaděné „kolektivní paměti“ spravované knihovnami. A tak knihovny dneška žijí v dilematu: musí i nesmějí se přizpůsobit. Přizpůsobit se – ba dokonce snažit se být v předstihu – musí schopností pružné a rychlé reakce na požadavky svých klientů a tím i nadále být atraktivní. Současně musí oponovat postupující povrchnosti úsilím o to, aby jejich klienti dostávali informace co nejúplnější a prověřené, aby nebyli odkázáni jen na řinoucí se záplavy „klipů“ nejisté kvality. Postavení knihoven se před našima očima nepochybně mění z bývalých „skladišť dokumentů“ obsluhovaných nepříliš motivovaným personálem na jeden z mnoha zdrojů, které může v dnešním propojeném světě čtenář volit. Obstát v této konkurenci není jednoduché a přestože knihovna nastartovala řadu projektů, které by ji měly proměnit na ještě atraktivnější a kvalitnější zdroj, jsme si vědomi toho, že jde o nekončící proces stálého zdokonalování s občasnými revolučními skoky.

Rok 2001 měl v životě knihovny znamenat významný předěl: po výběru vítězného návrhu architektonické soutěže vypsané ještě v roce 2000 měly začít intenzivní projektové práce. Ač je výstavba knihovny podpořena usnesením vlády ČR zavazujícím ministra školství „pokračovat v pracích na projektu uvedeném v bodě I tohoto usnesení podle časového plánu v něm obsaženém“, nepodařilo se vyjasnit, z jakých zdrojů bude stavba financována, a tak se na tomto směru práce citelně zpomalily. Minimálně jednoroční zpoždění bude mít nepříjemné následky nejen pro STK a její partnery ČVUT a VŠCHT, ale i pro Národní knihovnu ČR, která nutně potřebuje zahájit celkovou rekonstrukci Klementina. V kontrastu s tím se knihovna uvnitř intenzivně připravuje, aby do nových podmínek vstupovala jako moderní instituce s plně elektronizovanými katalogy integrovanými s oběma partnerskými knihovnami, se slušným bohatstvím informačních zdrojů a se službami na špičkové úrovni.

Vnitřní život knihovny – a soudím, že i její vnější obraz – formují především rozvojové projekty Virtuální polytechnická knihovna a Portál STM. Jejich jednou

stránkou je pořízení licencí pro přístup k plným textům nebývalého množství časopisů. Neméně důležitá a o poznání složitější je organizace tohoto přístupu tak, aby byl pro každého uživatele jednoduchý, přehledný a – jak se dnes říká – intuitivní. Elektronické prostředí, v němž kontakt mezi čtenářem a dokumenty probíhá, dává nebývalou příležitost trvale hodnotit úroveň užívání těch kterých zdrojů. Pro řízení knihovny – a i pro vyšší úrovně financování – to umožňuje vždy nedostatečné prostředky dynamicky realokovat. To jsou hlavní složky projektu „Portál STM“ spolupracujícího s partnerským projektem „Jednotné informační brány“ Národní knihovny a Univerzity Karlovy. Přes masivní „elektronizaci“ zůstává a dlouhou dobu bude zůstávat řada zdrojů v tradiční tištěné podobě, jejich zpřístupnění moderními kanály je tématem projektu VPK. Pro „otevření“ všech zdrojů knihovny jsou důležité projekty retrospektivní konverze katalogů z období 1914 až 1977 a dokončení konverze katalogu časopisů, jimiž se během příštích dvou let dovrší elektronizace katalogů celého fondu knihovny.

To vše by sotva bylo možné bez stálé péče o odborný růst pracovníků knihovny. Program školicího střediska se však stal vyhledávaným i mimo STK a středisko, které nastartovalo teprve v roce 1999, se stalo pevnou součástí systému trvalého vzdělávání knihovníků v ČR.

Přestože se knihovna těší na nové prostředí v nové budově v Dejvicích, nezanedbáváme ani péči o prostředí v Klementinu a snažíme se, aby bylo příjemné pro čtenáře a odpovídalo potřebám pracovníků knihovny; v roce 2001 se podařilo výměnou podlahové krytiny zahájit novou úpravu hlavních návštěvnických prostor.

Jak se knihovna v tomto obtížném postavení se svými úkoly v minulém roce vyrovnala, nechť laskavý čtenář posoudí z následujících kapitol.

Mgr. Štěpánka Žižková
VEDOUCÍ ODBORU TVORBY FONDŮ

TVORBA FONDŮ

Knihovní fond Státní technické knihovny je výběrová sbírka tradičních i netradičních, domácích a zahraničních informačních zdrojů přispívající k rozvoji technických a dalších s technikou souvisejících vědních oborů. Tvorba fondu vychází z definovaného „Profilu knihovního fondu Státní technické knihovny“, který určuje tematickou, druhovou, jazykovou, geografickou a institucionální strukturu fondu, včetně úplnosti a rozsahu doplňování jednotlivých informačních zdrojů a časového pásma jejich zařazování do fondu i jejich možného budoucího vyřazování.

Snaha o naplňování zásad akviziční politiky byla i v r. 2001 negativně ovlivněna opakující se nevyjasněností výše celkového ročního příspěvku na nákup literatury a termínem jeho nutného zvýšení až v závěru roku. Tato situace vedla k opětnému nastolení úsporného programu, vedoucího u neperiodik např. ke snížení počtu nakupovaných multiplikátů domácích knižních titulů, což je velmi nepříjemné zejména pro studenty. Také objednávky časopisů na rok 2002 byly touto každoroční nešťastnou situací velmi ovlivněny. Pozdní platby mají vždy za následek ztrátu slev, nejasnosti okolo výše příspěvku pak prakticky znemožňují koordinaci nákupu časopisů s knihovnami příbuzného zaměření, především v rámci Virtuální polytechnické knihovny.

Pracovníci odboru tvorby fondů STK nicméně usilují o naplnění zásad jednotné akviziční politiky základních i speciálních fondů.

V oblasti zpracování dokumentů resp. ve zpracovatelské lince STK byly v r. 2001 zahájeny zásadní změny spočívající v přechodu ze systému DataFlex na systém KP-win. Kromě inovačních cílů bylo jedním z hlavních záměrů tohoto rozhodnutí zahájit proces integrace fondů a služeb s partnery v přípravě výstavby Národní technické knihovny, tj. s ČVUT a VŠCHT. V roce 2001 byl tedy v STK a rovněž na ČVUT zaveden KP-win do procesu zpracování monografií, v STK ještě do zpracování firemních informačních zdrojů a elektronických informačních zdrojů. Od 1. září 2001 se fondy STK a knihoven ČVUT zpracovávají v režimu sdílené katalogizace, jejímž výsledkem bude společný souborný katalog.

tvorba fondů

Doplňování neperiodických informačních zdrojů

Domácí neperiodika

STK naplňuje především tematický profil knihovního fondu a pečlivě monitoruje domácí knižní trh. Domácí knižní produkce tradičně pokrývá obory elektroniky, výpočetní techniky, některé chemické obory, aplikované přírodní vědy nebo průřezové společenské vědy.

Současná roztříštěnost knižního trhu přináší obtíže při sjednávání výraznějších slev a předpokládá neustálé udržování osobních kontaktů s jednotlivými vydavatelskými domy i průběžný průzkum s cílem podchytit nové partnery – vydavatele.

Celkem bylo získáno 1 643 domácích neperiodik, z toho:

nákup	1477	89,9%
dar	159	9,5%
náhrada	7	0,6%

Zahraniční neperiodika

Zahraniční neperiodické informační zdroje jsou tradičně získávány prostřednictvím služeb domácích dodavatelských firem, které jsou schopny poskytnout výhodnější podmínky a větší komfort, než by tomu bylo u přímých dodávek. Pracovníci STK využívají slevy v rámci knižních veletrhů – především pražského knižního veletrhu Svět knihy či knižního veletrhu ve Frankfurtu nad Mohanem.

Vzhledem k volnosti trhu klesá význam mezinárodní výměny, finanční výhodnost takového získávání dokumentů je čím dále diskutabilnější. Celou agendu mezinárodní výměny bude tudíž nutné analyzovat a na tomto základě i přehodnotit. Navíc ochota zahraničních partnerů nabídnout STK zajímavé dokumenty k výměně soustavně klesá, a STK tak v tuto chvíli více nabízí, než získává.

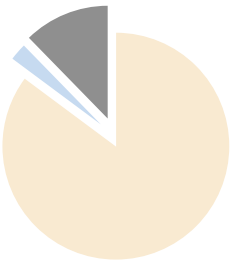

Celkem bylo získáno 942 zahraničních neperiodik, z toho:

nákupem	803	85,2%
darem	24	2,5%
výměnou	115	12,3%

Doplňování periodických informačních zdrojů

V souladu s profilem STK jsou doplňována rovněž domácí i zahraniční periodika. V posledních letech větší část prostředků na nákup zahraničních vědeckých časopisů představuje institucionální dotace výzkumného záměru MSM 000010001 „Zajištění informačních zdrojů pro výzkum a vývoj“, díky níž se celkový počet nakupovaných titulů od dramatického poklesu v r. 1998 sice zvýšil, ovšem stále

nedosáhl výše před rokem 1995. Příspěvek na provoz tvoří menší podíl, dalším finančním zdrojem je sponzorský dar od firmy Škoda Auto.

Celkový počet 1 863 titulů představuje oproti roku 2000 pětiprocentní nárůst.

tvorba fondů

Domácí periodika

Akvizice českých časopisů je doposud ovlivňována novelou tiskového zákona č. 302/2000 Sb., která přidělila knihovně právo povinného výtisku všech periodik z ČR včetně regionálních mutací. V důsledku toho docházelo v roce 2001 92% z celkového počtu 369 profilových titulů povinným výtiskem. Ovšem současně se akvizice českých časopisů potýkala s obrovským množstvím docházejících neprofilových novin a časopisů, které nejsou pro uživatele STK využitelné a jejichž zpracování a uchovávání nejen přetěžuje zpracovatelskou linku, ale zbytečně zatěžuje skladovací prostory. Knihovna proto usiluje o zrušení práva povinného výtisku, neboť nákup profilových periodik představuje menší ekonomickou zátěž než nezbytné obhospodaření povinného výtisku. Nákupem nyní dochází 25 titulů a kromě toho se nakupuje dalších 87 zvláště důležitých a uživateli vyhledávaných titulů, které docházejí zároveň povinným výtiskem. Při doplňování fondu domácích periodik usiluje oddělení akvizice o relativní úplnost v rámci profilu STK.

Z celkového počtu 369 profilových tuzemských periodik tvoří:

	nákup	25 titulů	6,7%
	nákup a současně povinný výtisk	92 tituly	24,9%
	dar	3 tituly	0,8%
	povinný výtisk	249 titulů	67,4%

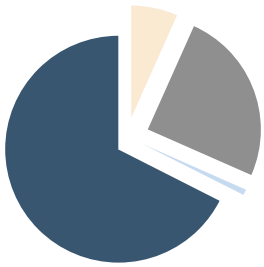

Zahraniční periodika

V roce 2001 docházelo do STK 1 265 titulů zahraničních časopisů (130 titulů časopisů odebíraných v tištěné verzi bylo vydavateli zpřístupněno i elektronicky), nepočítaje v to časopisy firemní. U zahraničních časopisů získávaných nákupem došlo díky institucionální dotaci oproti předchozímu roku k nárůstu o 110 titulů na celkový počet 1 085. Z běžného rozpočtu bylo zaplaceno 25% plateb, 74% plateb za zahraniční časopisy bylo hrazeno z institucionální dotace výzkumného záměru MSM 000010001. Opožděné uvolnění finančních prostředků však odsunulo objednávky titulů roku 2002 až na druhé pololetí roku 2001, zčásti až na závěr roku. Nepředvídatelné částky a termíny přidělování finančních prostředků značně ztížily jak plánování, tak koordinaci nákupu titulů. Pozdní platby měly navíc za následek ztrátu finančního zvýhodnění za včasnou platbu.

I v r. 2001 trval pokles časopisů získávaných mezinárodní výměnou – ze 168 titulů v r. 2000 klesl jejich počet na 130. V objednávkách na rok 2002 však nastal

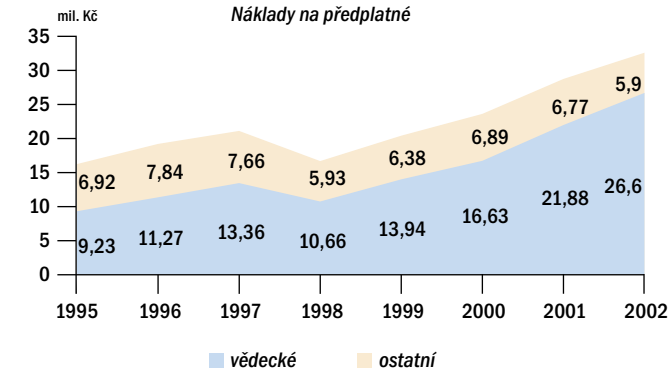

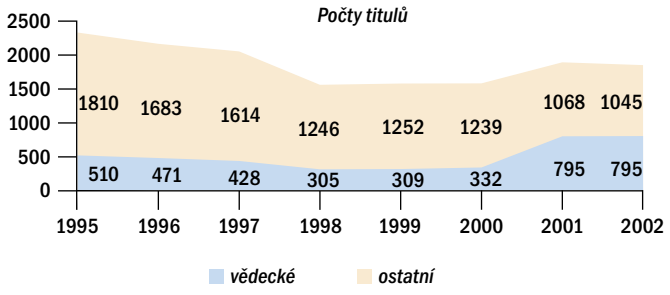

tvorba fondů

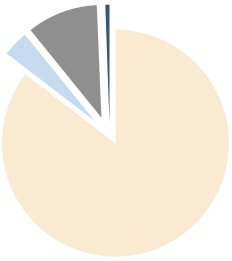

navzdory této tendenci jistý výkyv. Vzhledem k výše zmíněným nejasnostem s uvolněním finančních prostředků bylo výměnou objednáno přes 80 titulů časopisů, které se doposud získávaly nákupem.

Z celkového počtu 1 265 titulů zahraničních periodik získaných v roce 2001 představuje:

	nákup	1 085 titulů	85,7%
	dar	45 titulů	3,5%
	výměna	130 titulů	10,2%
	členství	5 titulů	0,39%

Doplňování specializovaných informačních zdrojů

Elektronické informační zdroje

V roce 2001 byl na základě licenčních smluv uzavřených v předchozím roce s podporou účelové dotace projektu LI200028 zprovozněn přístup do plnotextových bází dat vydavatelství Elsevier Science a Springer v rutinním režimu. Přístup do elektronických plnotextových verzí časopisů odebíraných v tištěné formě od vydavatelství Elsevier Science do fondu STK a účastnických knihoven Virtuální polytechnické knihovny je poskytován prostřednictvím služby ScienceDirect. Celonárodní licence na přístup ke všem titulům elektronických časopisů vydavatelství Springer Verlag je provozována prostřednictvím služby LINK.

V rámci téhož projektu pokračovala v roce 2001 jednání o konsorciální licenci na přístup do kompletního souboru titulů vydávaných American Chemical Society (ACS). Výsledkem je licenční smlouva zajišťující přístup do „elektronických" titulů ACS v roce 2001 pro STK a další tři instituce. Jednání směřující k uzavření licenční smlouvy na rok 2002 dále pokračovala.

V rámci projektu LI01018 „Informační zdroje pro STM a nástroje pro jejich zpřístupňování", jehož hlavním nositelem je rovněž STK, pokračovala v roce 2001 jednání o konsorciální licenci pro přístup do elektronických verzí časopisů vydavatelství J. Wiley & Sons a Academic Press (AP). Multilicence Wiley Interscience rozšiřuje již existující bezplatný přístup do elektronických verzí časopisů Wiley nakupovaných STK a dalšími institucemi především o možnost křížového přístupu pro členy konsorcia. Vzhledem k neúměrným finančním nárokům vydavatelství Wiley na výši licenčního poplatku na rok 2001 byla posléze licenční smlouva za konsorcium, tvořené STK a osmi dalšími institucemi (spolunositeli projektu), podepsaná koncem roku 2001, uzavřena pouze na léta 2002–2003. Současně byl uvolněn testovací přístup pro členy konsorcia.

Multilicence pro přístup do kompletního seznamu elektronických verzí časopisů vydavatelství AP prostřednictvím služby IDEAL pro jedenáctičlenné konsorcium v čele s STK byla podepsána koncem roku 2001, v tomto případě navázalo rutinní využívání plynule na zkušební přístup uvolněný v průběhu srpna 2001. Smlouva garantuje rovněž přístup do „backfiles" od roku 1993.

tvorba fondů

Za licenční poplatky pro přístup k elektronickým časopisům vydala v r. 2001 STK 6 342 843 Kč.

V rámci projektu LI200041 „Velkoplošná multilicence na přístup do databáze Web of Science“, jehož nositelem je Knihovna Akademie věd ČR a STK je jedním z 26 spolunositelů, pokračuje přístup k SCI Science Citation Index (od června 2000) a k JCR Journal Citation Reports (od září 2001). Další možnosti jsou popsány v kapitole „Služby“, v části Předplacené báze on-line časopisů a sekundárních zdrojů.

Výběr časopisů z oblasti techniky a aplikovaných přírodních věd, k nimž je přístup buď volný, nebo podmíněný licencí, pořízený a udržovaný STK v abecedním i tematickém uspořádání, je umístěn na adrese http://newalex.stk.cz:7777/pls/portal30/STK.DYN_EL_CAS_PSH.show.

Pro své uživatele i pro vlastní služební potřebu nakupuje STK dalších devět databází na CD-ROM, jejichž přehled s obsahovými charakteristikami je uveden na webovských stránkách STK na adrese http://www.stk.cz/cd-rom/index.htm.

V roce 2001 byl ukončen nákup databází INSPEC a Compendex vzhledem k nově získané možnosti přístupu k těmto DB v databázovém centru Dialog na ČVUT. Databáze EShaman (původně Computer Select) byla zrušena producentem, přístup do databáze TAM-TAM byl dočasně přerušen kvůli konkurzu firmy Anopress.

Počet primárních elektronických informačních zdrojů ve fondu STK stále roste, jde především o přílohy klasických tištěných dokumentů – periodik i neperiodik. Z klasických samostatných multimediálních dokumentů nakupuje STK především slovníky, příručky a encyklopedie.

Přehled všech výše uvedených typů elektronických databází je uveden v kapitole Přehled nakupovaných elektronických zdrojů v příloze této zprávy.

Firemní informační zdroje (FIZ)

Budování fondu FIZ je dnes cíleně zaměřeno na informační zdroje s časově neomezenou nebo střednědobou informační hodnotou. Ostatní FIZ, neodpovídající uvedenému hledisku, multiplikáty a tematicky nevyhovující FIZ, které STK získává většinou darem nebo v rámci různých akcí, veletrhů, prezentací apod., jsou zpřístupňovány v hrubém tematickém uspořádání uživatelům Referenčního střediska po dobu dvou měsíců a pak jsou uživatelům nabídnuty k volnému rozebrání. Do Moravské zemské knihovny v Brně a Státní vědecké knihovny v Ostravě bylo předáno celkem 962 jednotek FIZ.

Do fondu FIZ v STK bylo získáno celkem 2 351 jednotek od 788 firem, z toho:

zahraniční FIZ	711 titulů
	(1.845 jednotek)
z toho firemních časopisů	202 titulů
	(1.336 jednotek)
tuzemské FIZ	351 titulů
	(506 jednotek)
z toho firemních časopisů	27 titulů
	(182 jednotek)

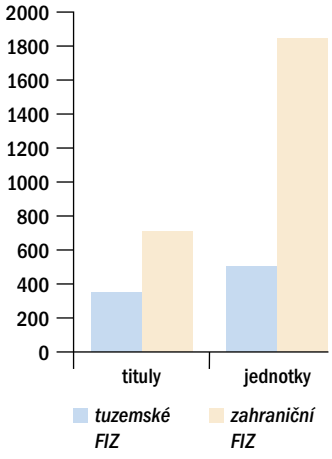

Disertace

STK na základě pověření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy shromažďuje a zpracovává veškeré disertační práce obhájené na vysokoškolských pracovištích v České republice. Snaha o úplnost takto získávaných a zpracovávaných informací naráží do značné míry na ne vždy ke spolupráci ochotná příslušná vysokoškolská pracoviště, ačkoliv zpřístupnění hodnotných vědeckých prací akreditovaných programů oborů by měla být otázkou prestiže.

Celkem bylo v roce 2001 získáno a zpracováno 826 knihovních jednotek, z toho:

- 700 disertací a autoreferátů
- 126 vědeckých zpráv a dalších druhů dokumentů.

Celkem 778 záznamů disertací bylo exportováno ve formátu SIGLE pro zpracování v databázovém centru ve FIZ Karlsruhe jako součást vkladu ČR do systému SIGLE.

Mgr. Zuzana Švastová
VEDOUCÍ REFERÁTU KONCEPCÍ A METODIKY

ZPRACOVÁNÍ KNIHOVNÍCH FONDŮ

Přechod akvizice a katalogizace do systému KP-win a do režimu sdílené katalogizace

V roce 2001 byla zahájena realizace rozhodnutí učiněného v r. 2000 o přechodu procesů akvizice a katalogizace ze systému DataFlex do systému KP-win, přičemž OPAC a výpůjční systém zůstávají zatím v DataFlexu. První jednání s firmou KP-sys proběhla již koncem roku 2000, kdy začaly práce na rozšíření systému o funkce potřebné pro STK. Úpravy se týkaly především modulu akvizice, který bylo třeba pro složitou agendu STK obohatit.

Počátkem roku 2001 došlo při řešení úkolu ke změně priorit: namísto původních tří hlavních částí přechodu – linky zpracování monografií a periodik, zpracování souborů autorit a automatizace mezinárodní výměny publikací – byl jako hlavní přijat úkol začlenit STK do sdílené katalogizace monografií osmi knihoven ČVUT, a to v systému KP-win namísto systému KP-sys používaného dosud v ČVUT. Tomu byly podřízeny ostatní činnosti, které na přechod linky z DataFlexu na KP-win navazují. Ve spolupráci s firmou KP-sys byly doplněny funkce nezbytné pro procesy STK i ČVUT a mezi knihovnami ČVUT a STK došlo ke sjednocení zpracování dokumentů, především monografií a elektronických zdrojů.

Podstatnou částí tohoto úkolu bylo zpracování společné koncepce a struktury věcného popisu STK a ČVUT jako nutného předpokladu komplexního řešení sdílené katalogizace. Byl připraven a projednán způsob importu dat ve struktuře KP-win do OPAC STK a ČVUT. Ve spolupráci zástupců STK a knihoven ČVUT byly připraveny pracovní listy pro monografie, elektronické zdroje a zvukový záznam. V STK bylo vyškoleno v průběhu cca 20 školení celkem 25 pracovníků linky zpracování, sdílená katalogizace byla po dvouměsíčním testování naostro zahájena k 1. 9. 2001 a do konce roku 2001 bylo společně zpracováno několik tisíc záznamů.

Nad společnými daty – tj. monografiemi a elektronickými zdroji – byla zavedena supervize veškerých nově pořízených záznamů, resp. jejich bibliografické části. Supervizi zajišťuje jedna pracovnice, která ji původně prováděla v rámci sdílené katalogizace knihoven ČVUT v systému KP-sys a o jejíž pracovní úvazek se dělí ČVUT dvěma třetinami a jednou třetinou STK. Metodicko-technickou správu

(supervizi) systému zajišťuje referát koncepcí a metodiky STK, a to jak pro STK, tak pro veškeré závady hlášené ze strany ČVUT.

STK připravuje ve spolupráci s ČVUT rovněž metodiku budování a využívání souborů autorit, které jsou nedílnou součástí procesu sdílené katalogizace. Údržba souborů autorit bude jako cílený proces zahájena v únoru 2002.

Mimo sdílenou katalogizaci zavedla STK v KP-winu ještě zpracování firemních informačních zdrojů a on-line periodik, v přípravě je katalogizace starých tisků, která bude zahájena v roce 2002. Rovněž bylo připraveno rozšíření systému v oblasti zpracování.

Zpracování nových přírůstků

Zpracovatelská linka přírůstků se řídila platnými směrnicemi Ministerstva kultury o evidenci a revizi knihovních fondů a zavedenou katalogizační praxí STK, která s nástupem KP-win doznává určitých změn. Jde především o posloupnost jednotlivých činností a snahu o zachycení osobní zodpovědnosti každého jednotlivého katalogizátora za kvalitu jím zpracovaného záznamu v rámci sdílené katalogizace s knihovnami ČVUT. Kvalita záznamů, resp. úroveň dodržování katalogizačních pravidel AACR2, je sledována dvěma supervizory, tj. před odesláním záznamu z STK a před vpuštěním záznamu do souborného katalogu.

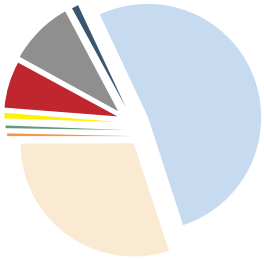

Jmenným popisem bylo zpracováno:

knihovních jednotek	2 765	29,6%
vázaných časopisů	4 826	51,6%
nových nebo změněných titulů časopisů	93	1,0%
firemních informačních zdrojů (titulů)	813	8,7%
disertací	700	7,5%
výzkumných zpráv	126	1,3%
mikrografických médií	2	0,0%
elektronických médií	26	0,3%

Věcný popis

V první polovině r. 2001 probíhaly práce související s přechodem na nový katalogizační modul knihovního systému KP-win a přípravou na sdílenou katalogizaci s ČVUT. Byl prostudován systém věcného popisu v knihovnách ČVUT a porovnán s praxí v STK.

Od 1. 9. 2001 byl v souladu s přijatou koncepcí věcného popisu ukončen popis dokumentů dle předmětových hesel. Dokument je dále popisován podle PSH v české i anglické verzi a podle MDT na CD-ROM vydaném Národní knihovnou ČR/AiP jako překlad MDT vydaného Konsorciem pro MDT se sídlem v Haagu. Pro biografické, geografické a časové údaje, názvy produktů a volně tvořené termíny jsou nově používána příslušná pole formátu UNIMARC. Provedené změny ve věcném popisu dokumentů vedou ke sjednocení interpretace katalogizačních pravidel v obou institucích.

Věcným popisem bylo zpracováno:

knihy	2 345	57,1%
časopisy	94	2,3%
disertace	700	17,0%
výzkumné zprávy	126	3,1%
FIZ (tituly)	814	19,8%
mikrografická média	2	0,0%
elektronická média	26	0,6%

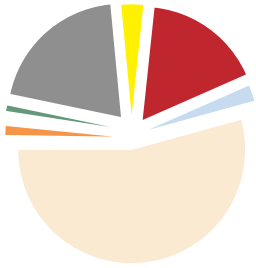

Informační aparát pro zpřístupňování knihovních fondů

Klasické lístkové katalogy

V rámci správy katalogů byly zakládány záznamy do služebních lístkových generálních katalogů knižního a časopiseckého fondu, v ostatních katalozích jsou od roku 1999 zachyceny pouze změny a opravy ve stávajících záznamech (katalogy byly přemístěny do depozitního skladu v Písnici). Doplňování generálního katalogu knih bylo pozastaveno v září 2001 do vyřešení tisku katalogizačních záznamů systému KP-win.

Stav všech lístkových katalogů ke konci roku 2001 činil 4 281 839 záznamů.

Elektronické katalogy

OPAC (Online Public Acces Catalogue) je všem uživatelům přístupný na webové adrese http://www.stk.cz/katalogy/index.htm. Je propojen s automatizovaným výpůjčním systémem a provázán se systémem objednávek a rezervací. OPAC knih v současnosti obsahuje 155 409 záznamů a OPAC časopisů 3 322 záznamů.

Služební báze katalogu knih KATALOG, která je produktem zpracovatelské linky a zdrojem OPAC knih, na konci roku 2001 obsahovala 175 185 záznamů, služební báze katalogu časopisů (KATCAS) 3 746 záznamů.

STK každoročně vydává „Seznam technických a přírodovědeckých časopisů objednaných do STK, vybraných vysokoškolských a vědeckých knihoven“, který v roce 2001 již plně vycházel z dat ze Souborného katalogu Virtuální polytechnické knihovny umístěném na adrese http://www.stk.cz/sk-vpk. Správa a organizace tohoto katalogu je součástí plnění úkolu LI200028 (viz kap. Výzkumné úkoly, granty).

Retrospektivní konverze katalogů

Retrospektivní konverze katalogů STK dostala v r. 2001 nový impuls v souvislosti s přípravou výstavby Národní technické knihovny. Cílem STK je zahájení provozu této instituce s plně elektronickými katalogy umožňujícími maximálně racionální a uživatelsky komfortní služby.

V roce 2001 probíhala především:

- Retrokonverze generálního katalogu knih – záznamů z let 1913–1977.
- Okamžité zpracování svazků knižního fondu bez čárového kódu (tj. dokumentů

Stav retrokonverze katalogů

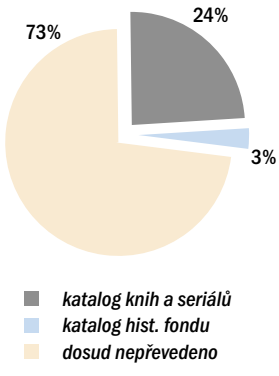

zpracování knihovních fondů

přivezených z detašovaných skladů na základě požadavků uživatelů). V r. 2001 bylo takto zpracováno 1 607 knižních jednotek.

- Retrokonverze knižního fondu v příruční knihovně velké studovny, v roce 2001 bylo zpracováno 396 knihovních jednotek.
- Oprava duplicitních přírůstkových čísel z let 1978–1979 zjištěných v průběhu roku 2001. Jedná se o období přechodu knihovny na novou signaturu. Oprava tohoto nedostatku si vyžaduje fyzickou kontrolu postižených svazků.
- Retrokonverze katalogizačních záznamů knih staré a nové signatury.

Retrospektivní konverze katalogů je v plné kompetenci oddělení retrokonverze a správy katalogů, které vzniklo v roce 1999 a pomohlo výrazně zracionalizovat činnosti v oblasti převodu lístkových katalogů do elektronické podoby. Výsledky jeho činnosti ilustruje graf.

Kromě této standardní činnosti byl program retrokonverze v r. 2001 posílen dotací z programu VISK, s jehož pomocí se naplno rozběhla přípravná etapa retrokonverze generálního katalogu knih z let 1913–1977 (blíže viz kapitolu Výzkumné úkoly, granty, část VISK5, podprogram č. 5 „RETROKON – Národní program retrokonverze“. Výsledky tohoto projektu se budou významně podílet na snížení podílu dosud nepřevedených záznamů.

Zpracování historického fondu

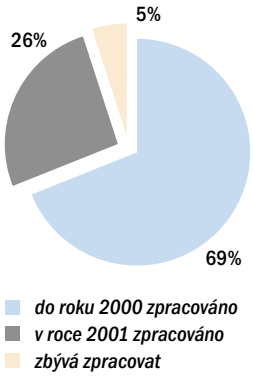

Katalogizační tým zpracoval celkem 3 700 úplných záznamů, z nichž bylo do databáze historického fondu uloženo 1 400 záznamů. Mimo to bylo do databáze uloženo 1 200 záznamů zpracovaných v r. 2000.

K uložení v r. 2002 je připraveno dalších 2 300 záznamů.

Na konci roku 2001 obsahuje báze historického fondu 20 390 systémových čísel. Z toho je 16 600 systémových čísel obsazeno úplnými katalogizačními záznamy, 1 788 čísel záznamy připravenými k uložení a 962 čísel záznamy inventárního typu, které budou v r. 2002 doplněny na úplné katalogizační záznamy, celkem 19 350 čísel.

Rozdíl 1 040 čísel představují záznamy, které buď byly v průběhu zpracování obsahově stornovány, nebo k nimž nebyly ve fondu STK nalezeny originály dokumentů.

Z výchozího počtu 14 225 inventárních záznamů popisných jednotek zbývá zpracovat 962 záznamů, je tedy zpracováno 13 263 popisných jednotek, což představuje 93,4% celého historického fondu knih STK.

K úplnému dokončení tvorby databáze je nutné uložit druhou korekturu 6 260 záznamů, první a posléze druhou korekturu 8 450 záznamů a první a druhou korekturu záznamů, které budou nově do databáze uloženy, tj. 2 300 záznamů připravených a cca 1 300 záznamů, které budou v r. 2002 zpracovány.

PhDr. Anna Patočková
VEDOUCÍ ODBORU OCHRANY A SPRÁVY FONDŮ

OCHRANA A SPRÁVA FONDŮ

Postavení oblasti správy a ochrany knihovního fondu bylo v r. 2001 posíleno organizačním opatřením. K 1. září 2001 byla ochrana a správa fondů vyčleněna z odboru služeb a byl zřízen samostatný odbor správy a ochrany fondů, kterému byly svěřeny i úkoly revize a obsahové prověrky fondů. Do plánu hlavních úkolů na rok 2002 byl pak mimo jiné zařazen i projekt optimalizace skladby, správy ochrany a zpřístupňování historického fondu se zvláštním zaměřením na jeho jádro, jehož hlavním cílem je na základě analýzy a vyhodnocení současného stavu stanovit způsoby, postupy a podmínky uchovávání a zpřístupňování této cenné složky STK a její případné aktualizace ve vztahu k obdobným fondům ostatních významných českých knihoven.

Knihovní fondy STK jsou v současnosti uloženy jednak ve třech základních skladech v budově Klementina, jednak ve dvou areálech depozitních skladů (v Písnici a ve Lhotě u Dolních Břežan).

Základní i depozitní sklady plní svou funkci při ochraně a správě fondů i při expedování publikací na základě požadavků uživatelů STK v plném rozsahu. Objednávky ze skladů v budově Klementina jsou vyřizovány v průměru do půl hodiny, objednávky z depozitních skladů maximálně do dvou pracovních dnů (z celkových 98 089 požadavků bylo kladně vyřízeno 95 750, tj. 97,6%).

Přímo v depozitním skladu ve Lhotě u Dolních Břežan jsou pořizovány také fotokopie z fondu zde umístěného, takže odpadá zdlouhavé a nákladné převážení svazků do reprografické laboratoře v Klementinu.

Jak již bylo řečeno v části Tvorba fondů, Doplňování periodických informačních zdrojů, musely být obtíže ukládání a zpřístupnění povinného výtisku časopisů a novin řešeny již v roce 2000. Přibližně 1 039 titulů je ukládáno ve skladu III a zaevidováno v seznamu docházejících titulů. Převážná část těchto titulů není uživateli využívána.

V roce 2001 bylo na ochranu knihovních fondů před zcizením ošetřeno dalších 40 tisíc knihovních jednotek elektromagnetickou etiketou. V současnosti je tedy takto ošetřeno asi 18 % z celkového počtu svazků, ze svazků uložených ve skladech v budově Klementina je to však již 84 %. Každý knihovní svazek, který je absenčně půjčován z knihovny, je elektromagnetickou etiketou opatřen (pokud ji ještě neměl).

Plánovaná ochranná vazba časopisů a skript včetně převazby poškozených publikací byla úspěšně ukončena. Kompletně bylo svázáno 1 433 titulů časopisů

z roku 1999, dalších 269 titulů se neváže. Tyto tituly jsou uživatelům STK k dispozici po dobu tří let a poté se z fondu dle pravidel vyřazují. Celkem bylo svázáno 5 026 svazků časopisů, 241 svazků skript, 265 svazků převazeb a 57 oprav polokožených svazků z historického fondu STK.

Ochrana a správa historického fondu

Jádro historické části fondu STK je uloženo ve speciálních trezorových skříních v samostatném uzavřeném prostoru, kde jsou sledovány a regulovány vhodné klimatické podmínky (teplota a vlhkost). Využívání tohoto fondu je umožněno pouze k badatelským účelům a podléhá badatelskému řádu.

V r. 2001 bylo jádro historického fondu zrevidováno k tomu ustavenou tříčlennou komisí. Bylo zkontrolováno celkem 2 007 knihovních jednotek a vypracovány seznamy knih umístěných v jednotlivých trezorech.

Novější část historického fondu (od poloviny 19. století do roku 1920) je uložena v depozitním skladu a je využívána pouze k prezenčnímu studiu ve všeobecné studovně při dodržení speciálních podmínek.

Revize a obsahová prověrka fondu

I nadále pokračovala obsahová prověrka základního knihovního fondu prověřováním společensko-politické literatury z let 1950–1989 s následným vyřazením 1 943 knihovních jednotek nesouvisejících s profilem knihovního fondu STK. V rámci průběžné obsahové prověrky drobných tisků a literatury s dočasným obsahovým významem (signatura Z) bylo vyřazeno 1 341 knihovních jednotek. V návaznosti na retrokonverzi katalogů knižního fondu z let 1913 až 1977 započala v dubnu 2001 revize základního knihovního fondu v depozitních skladech Lhota u Dolních Břežan a Písnice. Do konce roku bylo takto zrevidováno 170 852 knihovních jednotek.

Obsahová prověrka firemní literatury z roku 1991 vyřadila celkem 28 383 knihovních jednotek, vesměs letáků.

Mgr. Mária Kolářová
VEDOUCÍ ODBORU SLUŽEB

SLUŽBY STK

Vzhledem k zahájení rutinního provozu Virtuální polytechnické knihovny byly služby poskytované prostřednictvím uživatelských kont INVIK ukončeny k 30. 9. 2001 a od 1. 6. 2001 jsou služby objednávané a hrazené na základě uživatelských kont poskytovány prostřednictvím VPK (Virtuální polytechnická knihovna – www.vpk.cz), jejímž servisním centrem je STK. VPK nabízí reprografické a elektronické služby jak na základě souborného katalogu VPK (SK VPK, kde jsou virtuálně sloučeny časopisecké fondy 34 českých knihoven, služby však poskytuje 21 knihoven), tak i z fondů zúčastněných knihoven, které dosud nejsou zaznamenány v SK VPK, dále službu Current Contents z časopiseckého fondu STK a mezinárodní meziknihovní službu.

OPAC knih byl v letošním roce rozšířen o tzv. „živý fond staré signatury“, tzn. o žádané publikace vydané před rokem 1978 a uložené v depozitních skladech STK. Uživatelé si tak mohou objednávat z vlastních počítačů bez osobní návštěvy STK i ty starší dokumenty, které byly už alespoň jednou vypůjčeny v posledních letech.

Ve všeobecné studovně byly volně přístupné nevázané časopisy nově uspořádány do 33 tematických řad podle vybraných znaků MDT. Příruční fond neperiodických publikací byl obsahově aktualizován, zastaralé publikace byly vyřazeny a nahrazeny novými. Příruční knihovna nyní obsahuje 3 500 dokumentů rovněž uspořádaných podle vybraných znaků MDT.

Absenční výpůjčky ze základního fondu STK klesly v porovnání s předcházejícím rokem téměř o 8%. Na toto snížení mělo jistě vliv i uzavření půjčovny a studoven STK v červenci a srpnu – po dobu sedmi týdnů oprav oken a výměny podlahové krytiny v hale služeb.

Informační služba v hale služeb poskytla uživatelům 3 564 písemných informací, z toho e-mailem 3 440. Do tohoto počtu nejsou zahrnuty odpovědi na objednávky publikací a na žádosti o prodloužení výpůjčky.

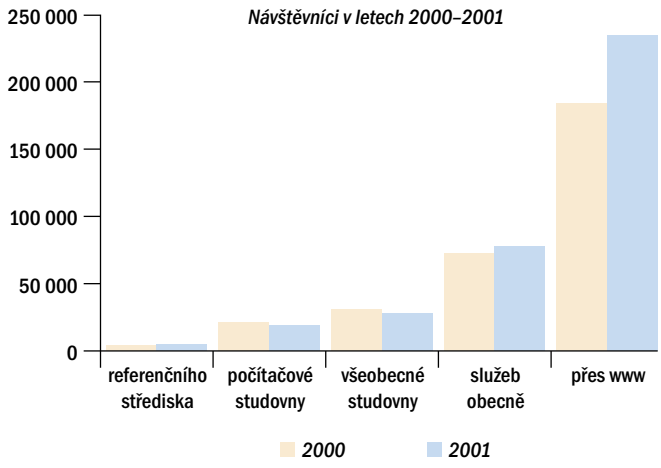

Uživatelé

V roce 2001 se v STK zaregistrovalo 12 956 uživatelů s platným čtenářským průkazem, z toho bylo 8 537 studentů. Knihovnu navštívilo 102 875 návštěvníků,

služby STK

každý registrovaný uživatel tak navštívil knihovnu za rok v průměru sedmkrát. Pro návštěvníky, kteří chtěli pouze příležitostně nebo krátkodobě využít služeb studoven STK, bylo v r. 2001 vydáno 784 jednorázových průkazů.

S rozvojem moderních síťových technologií stoupá přístup k fondům a službám prostřednictvím webovských stránek STK resp. VPK. V roce 2001 stránky domény www.stk.cz navštívilo 234 474 návštěvníků, tedy více než dvojnásobek návštěvníků fyzických.[1]

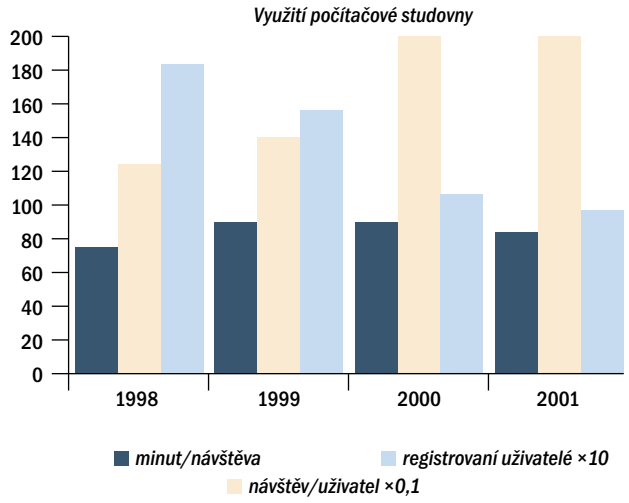

Návštěvnost počítačové studovny je už dva roky stabilizovaná. Od doby otevření sice poklesla, jednak z důvodu otevření obdobných studoven v okolních knihovnách (tj. v Národní knihovně ČR a v Městské knihovně), jednak vzhledem k obecnému rozšiřování přístupu k internetu a v neposlední řadě i v důsledku určitého zpřísnění podmínek využívání počítačové studovny ze strany STK s cílem zabránit nežádoucímu zneužívání. Přestože byla tato studovna sedm týdnů uzavřena, navštívilo ji za rok 19 204 uživatelů, takže každý z 967 uživatelů registrovaných v roce 2001 navštívil studovnu v průměru téměř dvacetkrát. Uživatelé zde strávili celkem 27 189 hodin, tj. 28,1 hod na jednoho registrovaného uživatele, resp. 1,4 hod na jednu návštěvu.

Referenční středisko

Středisko poskytuje konzultační, rešeršní a referenční služby z fondů STK a z informačních zdrojů dostupných na internetu. Cílem je rozšiřování nabízených služeb nad rámec fondů knihovny a pomoc uživatelům orientovat se v nabízených a dostupných informačních zdrojích. Pro poskytování těchto služeb je neustále aktualizována webovská stránka STK s odkazy na zdroje jak sekundárních, tak primárních informací dostupných na internetu a v bázích dat na CD-ROM.

Rešerše a referenční dotazy jsou vyřizovány z předplacených bází dat přístupných on-line, z vybraných bází dat na CD-ROM, z bází dat LAN STK, referátových časopisů, z ostatních informačních zdrojů ve fondu knihovny a z informačních zdrojů volně dostupných na internetu.

Středisko zajišťuje prezenční a absenční výpůjčky z příručního fondu studovny, který zahrnuje kompletní Sbírku zákonů od roku 1918, sbírku norem ČSN, referátové časopisy a část fondu dokumentů firemní literatury typu firemní adresáře, výběrově katalogy firem a výrobků, ročenky, firemní dokumenty na CD-ROM a informačně méně hodnotné firemní informační zdroje, které jsou ve středisku uchovávány po dobu dvou měsíců jako novinková služba a poté jsou dány uživatelům k volnému rozebrání.

[1] V souladu s A Standard for Auditing Web Site Trafic I/PRO (http://www.topicalnet.com/downloads/ipro/ipro_audit_standard.pdf) je za jednoho návštěvníka považován (i opakovaný) přístup na webovské stránky STK z téže IP adresy, pokud nebyl přerušen přestávkou delší než 30 minut. Další přístup z téže IP adresy po třicetiminutové či delší přestávce je registrován jako nový návštěvník.

Ke zhotovení kopií z příručního fondu střediska je zajištěna reprografická služba. Od října 2001 je v platnosti unikátní smlouva s Českým normalizačním institutem o poskytování kopií českých technických norem, která umožňuje zhotovovat uživatelům STK kopie norem, dokonce i jen jejich částí.

Středisko zpřístupňuje prezenčně i absenčně fond firemní literatury, který není možno nabídnout uživatelům prostřednictvím OPACu. Tento fond není součástí základního fondu STK, je uspořádán pouze podle znaků MDT, je uložen v krabicích ve skladu III a není již doplňován novými přírůstky.

V roce 2001 navštívilo Referenční středisko 4 853 uživatelů. Bylo vyřízeno 19 rešerší z 19 objednaných. V minulých letech ve skladbě objednávek rešerší vždy výrazně převažovaly objednávky na zpracování citačních ohlasů z databáze SCI, kterou má STK ve svém fondu za období 1980–1999 na CD-ROM. Zajištění velkoplošné licence na přístup do databáze Web of Science se projevilo prudkým poklesem objednávek rešerší, neboť většina potenciálních zákazníků získala přímý přístup do této databáze. Prezenčně bylo vypůjčeno 5 945 norem, 3 978 zákonů. Uživatelé dávají stále častěji přednost studiu právní literatury v elektronické podobě, ASPI (Automatizovaný systém právních informací) patří k nejvíce využívaným elektronickým zdrojům na CD-ROM. Z fondu firemní literatury bylo prezenčně vypůjčeno 782 ks krabic tematicky zatříděných dokumentů a bylo uskutečněno 21 absenčních výpůjček. Pokles výpůjček z fondu firemní literatury odráží skutečnost, že se jedná o uzavřený fond, který již není doplňován a je postupně vyřazován.

služby STK

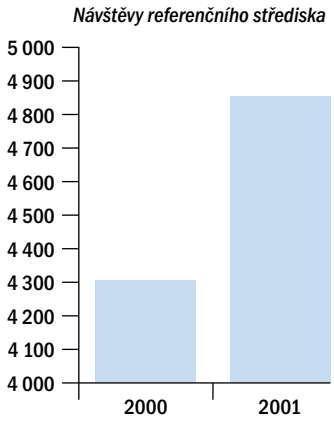

Reprografické služby

V souladu s autorským zákonem jsou reprografické služby poskytovány pouze z dokumentů z fondu STK ve všech studovnách STK, na samoobslužném kopírovacím stroji v hale služeb a v reprografické laboratoři, kde je možno zhotovit i barevné kopie.

Požadavky na kopie jsou vyřizovány dle přání zákazníka na počkání, do druhého dne, do týdne, a to buď osobně, faxem, poštou nebo prostřednictvím uživatelského konta, dle způsobu objednání a přání zákazníka.

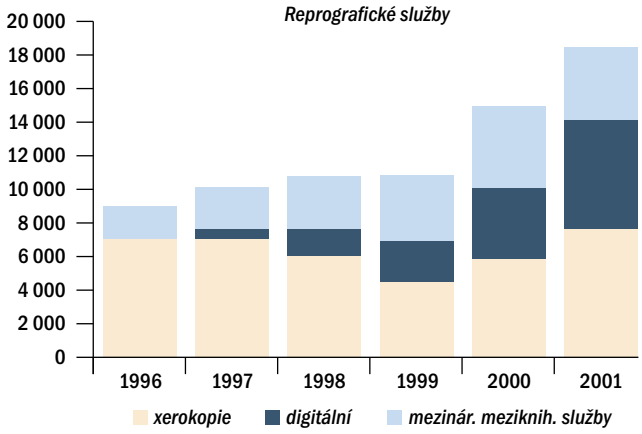

Uživatelská konta

Zájem uživatelů o poskytování služeb prostřednictvím uživatelských kont (INVIK) i nadále stoupal. K 31. 5. 2001 bylo uzavřeno celkem 197 smluv uživatelských kont, z toho 96 jsou konta institucí a 101 konta jednotlivců. Na 2 365 vyřízených požadavků bylo zhotoveno 15 646 souborů elektronicky dodávaných kopií z dokumentů z fondu knihovny. V jarních měsících byl zahájen testovací provoz projektu Virtuální polytechnické knihovny (VPK) a od 1. 6. 2001 byl systém služeb VPK zpřístupněn pro uživatele. VPK poskytuje službu dodávání dokumentů nebo jejich kopií z fondů

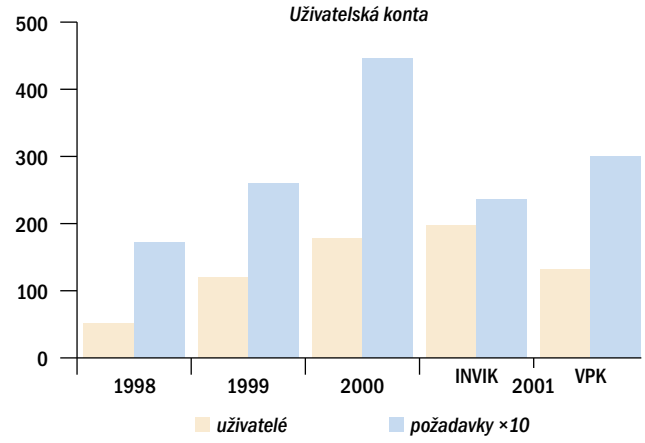

služby STK

knihoven zúčastněných v systému VPK prostřednictvím uživatelských kont. Uživatelská konta INVIKu byla všem zájemcům o novou službu převedena do VPK, těm, kteří zájem neprojevili, byla konta vypovězena. Celkový počet uživatelských kont VPK k 31. 12. 2001 je 132, z toho 72 jsou konta institucí a 60 konta jednotlivců. Na 3 003 vyřízených požadavků bylo zhotoveno 20 276 souborů elektronicky dodávaných kopií z dokumentů z fondu knihovny. Vyřizování dodávek elektronických dokumentů ze zahraničních knihoven se výrazně projevilo i na objednávání této služby prostřednictvím uživatelského konta.

Knihovna garantuje provedení této služby elektronicky do 72 hodin, expresně nebo faxem do 24 hodin a doručení poštou do jednoho týdne.

Pracoviště reprografie a elektronických služeb bylo posíleno o další scanner a na agendu poskytování kopírovacích služeb VPK byla přijata a zapracována nová pracovnice. V současné době tuto službu zajišťuje trvale pět pracovnic.

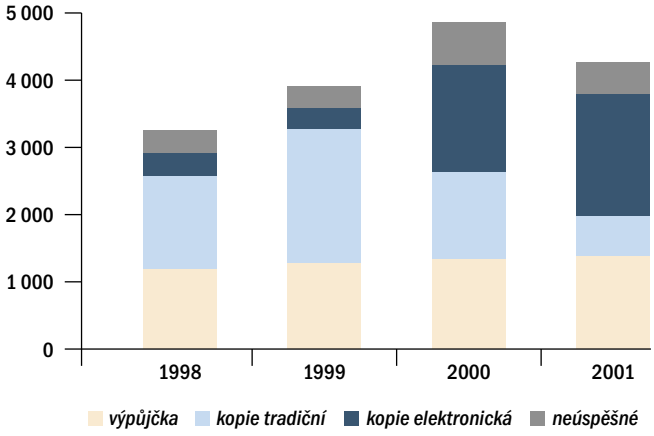

Mezinárodní meziknihovní služby

Rok 2001 přinesl významnou změnu v poskytování mezinárodních meziknihovních služeb. Uživatelům v ČR byly zpřístupněny další plnotextové databáze (zejména ScienceDirect/Elsevier, Link/Springer – obě zpřístupněné již v závěru roku 2000; InterScience/Wiley, IDEAL/Academic Press), které nabízejí bohaté zdroje plných textů elektronických verzí časopisů. O kopie článků z těchto titulů časopisů bylo donedávna nutno žádat v zahraničí. Nové možnosti využívají především vysokoškolské knihovny, které mají přístup do řady databází.

Všechny požadavky, které na pracoviště MMS přijdou, jsou před objednáním v zahraničí prověřovány v dostupných databázích a dle možností nabízených licenčními podmínkami jednotlivých databází vyřizovány jako požadavky MVS, případně vraceny žadatelům s upozorněním, že plný text je dostupný v STK. V důsledku těchto přístupů došlo v letošním roce k poklesu požadavků na dodávku dokumentů ze zahraničních knihoven oproti roku 2000 (v roce 2000 – 4 854, v roce 2001 – 4 365), především v požadavcích na kopie článků z periodik.

Požadavky do zahraničí jsou zasílány převážně elektronicky (v roce 2000 – – 1 585, v roce 2001 – 1 813), kopie dokumentů poskytuje řada evropských knihoven rovněž v elektronické podobě. Oddělení MMS pokračuje ve spolupráci s německými knihovnami a plně využívá jejich systémů JASON a SUBITO. V systému SUBITO došlo ke sjednocení cen, což umožňuje snadnější orientaci při objednávání a zlepšuje vyúčtování služeb. Elektronické kopie začala poskytovat v letošním roce také švýcarská ETH Zürich.

STK rozšířila spolupráci s dalšími systémy elektronického dodávání dokumentů s možností zřízení depozitních účtů z databáze SciBase (ScientificWorldJOURNAL) a z INIST (Institute de Information Scientifique et Technique), který poskytuje dodávku kopií dokumentů z oblasti vědy, techniky, medicíny, dále i humanitních a společenských oborů.

Předplacené báze on-line časopisů a sekundárních zdrojů

Program LI „Informační zdroje pro výzkum a vývoj“ umožnil zajistit uživatelům nabídku řady zahraničních on-line databází primárních i sekundárních zdrojů s full-textovým vyhledáváním.

Uživatelé mohou samostatně nebo za pomoci pracovníků STK využívat tyto on-line databáze ve všech studovnách v STK. Výsledky hledání si mohou ukládat na diskety, pořizovat si tiskové výstupy, z některých databází si mohou zasílat výsledky hledání na své e-mailové adresy.

Přehled takto zpřístupněných databází je uveden v části Přehled nakupovaných elektronických zdrojů s krátkou charakteristikou obsahu a formy zpřístupňování.

Registrovaným uživatelům STK a majitelům uživatelských kont byl na základě jednání s poskytovateli databází umožněn i vzdálený přístup do on-line elektronických zdrojů (MEOS/Minerva, EIFL/EBSCO, ScienceDirect/Elsevier, Proquest500, PCI/Chadwyck Healey, IDEAL/Academic Press, InterScience/Wiley) prostřednictvím technologie Ultra*Access. Uživatelé tak nejsou vázáni na zpřístupnění databází pouze ve studovnách STK, ale mohou s databázemi pracovat i na svých domácích počítačích.

INVIK A VPK

Projekt INVIK, jehož největší rozvoj probíhal v letech 1996–1999 a znamenal v poměrech ČR zásadní inovaci v oblasti elektronizace služeb typu document delivery a nastolení programů „virtualizace“ knihovních fondů, přerostl projektem „Multifunkční centrum Virtuální polytechnické knihovny jako zdroj informací pro oblast technických a aplikovaných přírodních věd“ (blíže viz část Výzkumné úkoly, granty) rámec jedné knihovny. Počínaje rokem 2000, který byl prvním rolem řešení projektu VPK, se začal na základě technologie INVIK vyvíjet systém elektronických služeb knihoven založený na jejich virtuálně – prostřednictvím společného souborného katalogu – sjednocených fondech.

V r. 2001 byl splněn jeden ze základních cílů projektu VPK – **zahájení provozu VPK** jako systému poskytování služeb elektronického dodávání dokumentů. Tomu předcházelo vytvoření a přijetí základních organizačních a provozních dokumentů VPK.

Na konci roku 2001 nabízelo v systému VPK své služby 18 účastnických knihoven. Informace VPK (tj. souborný katalog a popis služeb spolu s nabídkou příslušných dokumentů a formulářů) jsou volně přístupné na http://www.vpk.cz/, služby však může využít pouze majitel uživatelského konta, vázaný smlouvou s STK jako Servisním centrem VPK[2]. Služby poskytované majitelům uživatelských kont jsou objednávány WWW formulářem z uživatelského konta a hrazeny z finanční hotovosti složené na uživatelském kontě.

VPK v současné době poskytuje tyto **služby**:

- kopie dodávané elektronickou cestou z jakéhokoli titulu nalezeného v souborném katalogu VPK,
- reprografické kopie (převážně jako doplňková služba v případech, kdy počet kopírovaných stran je vysoký)
- kopie „current contents“ – kopie obsahu každého nově došlého čísla žádaného periodika (poskytuje zatím pouze STK)
- výpůjčky a kopie ze zahraničí (není-li ve fondech jednotlivých účastnických knihoven VPK požadovaný dokument, může uživatel VPK požádat o jeho za-

Služby VPK v roce 2001

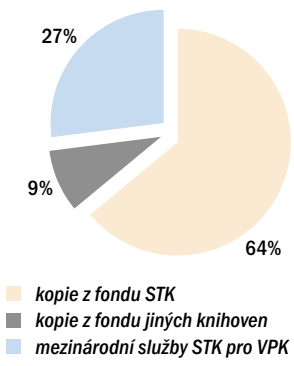

[2] Smlouva o užívání adresáře, tzv. uživatelského konta, na zabezpečeném serveru STK a o využívání služeb kooperačního systému Virtuální polytechnické knihovny.

půjčení nebo zaslání kopie prostřednictvím meziknihovních služeb STK jako Servisního centra VPK. Tyto služby se řídí podmínkami a předpisy pro mezinárodní meziknihovní služby, absence dokumentu na území ČR je ověřována i mimo Souborný katalog VPK).

Půlroční zkušenosti z provozu VPK prokázaly zájem dalších knihoven o zapojení do tohoto systému.

Další cíl VPK – dosáhnout účinné a efektivní koordinace nákupu periodik – se naplňuje daleko pomaleji a jeho dosažení závisí na několika faktorech. Kromě již zmíněných negativních vlivů, zejména opakovaných nejasností ohledně výše příspěvku (resp. dotace) na nákup periodik se jedná především o přetrvávající přesvědčení nejen uživatelů, ale i části knihovníků, že tištěný časopis je za určitých podmínek dostupnější, využitelnější a uživatelsky příjemnější než jeho kopie nebo elektronická forma na vzdáleném serveru. Dalším faktorem jsou podmínky některých licenčních smluv pro přístup k elektronickým verzím časopisů pouze za předpokladu zachování odběru tištěných titulů.

Přes tyto problémy bylo v rámci VPK dosaženo dohody o odběrech stávajících titulů tak, že došlo ke zrušení duplicit 18 titulů a k výběru 11 titulů nových. Pro otázky koordinace periodik pracuje v rámci VPK akviziční komise, která se řídí pravidly a postupy dohodnutými v r. 2000. Zpracování závazných pravidel koordinace a metodického materiálu se předpokládá v rámci projektu LI200028 v roce 2002.

Kromě služeb typu document delivery a snah o koordinaci v nákupu periodik je VPK, resp. STK a vybrané účastnické knihovny, členem volných konsorcií pro přístup do plnotextových databází periodik (v rámci projektů LI200028 a LI01018 – blíže viz část Výzkumné projekty, granty).

Souborný katalog VPK

dosáhl v roce 2001 4 842 záznamů periodik, uložených v účastnických knihovnách. Katalog je provozován v STK jako v Servisním centru VPK. Pro katalog a navazující služby byl vyvinut a zprovozněn program pro obsluhu skenerů a komunikační program (blíže viz část Informační technologie).

PhDr. Jan Bayer, CSc.
STATUTÁRNÍ ZÁSTUPCE ŘEDITELE

SPOLUPRÁCE S KNIHOVNAMI, ORGANIZACEMI A SYSTÉMY

STK pokračovala již tradičně v kooperačních aktivitách započatých v minulých letech. Mezi dlouhodobé průběžné činnosti patří především mezinárodní spolupráce v rámci ISSN, EAGLE/SIGLE a KSŠL, účast při zpracování kooperační analytické bibliografie ANL a aktivity v oblasti šedé literatury včetně agendy zpracování a archivace českých disertací. V tomto roce byl uskutečněn převod agendy archivace a zpřístupňování zpráv o projektech, realizovaných v rámci programů podpory výzkumu a vývoje vypsaných MŠMT z tohoto ministerstva do STK, která se tak stala archivním místem a současně institucí zpřístupňující tyto dokumenty jak v klasické, tak elektronické podobě. Tím STK rozšířila své aktivity článku informační infrastruktury výzkumu a vývoje v ČR, stejně jako řešením dvou projektů v rámci programu VaV – Informační zdroje pro výzkum a vývoj, popsaných v části Výzkumné úkoly, granty. Vedle dále uvedených národních angažmá je STK členem mezinárodních asociací IATUL (Mezinárodní asociace knihoven technických univerzit) a ASLIB (Asociace pro řízení informací), kde hlavním přínosem je přístup k informacím o vývoji ve světě a v příbuzných institucích, v neposlední řadě i citelně levnější nákup publikací ASLIB.

Mezinárodní spolupráce

ISSN

Systém ISSN v průběhu roku 2001 navázal praktickými kroky na klíčová rozhodnutí učiněná v roce předchozím. Systém registruje neustále rostoucí počet elektronických časopisů zpřístupňovaných prostřednictvím internetu. Tento fenomén je v jednotlivých členských zemích vnímán a reflektován na různé úrovni, v mnoha případech závislé na přístupu hostitelských institucí národních středisek ISSN. Během uplynulého roku byla dále precizována řada technických a organizačních opatření, jež ve svém důsledku podporují rozšíření registrace elektronických on-line časopisů v systému a tedy přidělování ISSN. Jedná se především o dopracování základního provozního dokumentu systému, Manuálu ISSN do podoby, která odpovídá současnému stavu seriálových publikací resp. tzv „continuing resources“.

Značné úsilí věnovalo ISSN harmonizaci svých stanovisek (a Manuálu ISSN) s ALA (jako zpracovatelem pravidel AACR2) a IFLA (jako zpracovatelem standardu

Seriály s ISSN

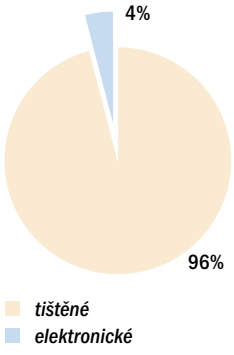

ISBD (CR). V klíčových otázkách definic a terminologie bylo dosaženo shody, která se prakticky projevila při revizi textu Manuálu ISSN. Do jisté míry analogicky dochází k určitému sbližování v oblasti formátů: ISSN reflektovalo zásady MARC 21, přičemž navrhlo v tomto formátu určité změny týkající se seriálových publikací. Zásadnější rozhodnutí ve věci formátů lze očekávat v následujícím roce poté, co bude proveden a vyhodnocen průzkum současného stavu v jednotlivých národních střediscích ISSN.

Síť ISSN, jejíž součástí je i České národní středisko ISSN v STK (ČNS ISSN), fungovala rutinně. Do Mezinárodního centra ISSN odeslalo ČNS ISSN 430 nových záznamů českých seriálových publikací a 1 197 změnových záznamů. Báze dat českých seriálových publikací, vedená v systému OSIRIS, obsahovala na konci roku 2001 celkem 6 150 záznamů. Z nich bylo 221 on-line elektronických seriálů a 32 seriálů na hmotném elektronickém nosiči. Přestože počet českých on-line seriálů opatřených ISSN není vysoký, od začátku přidělování v roce 1999 se každoročně zdvojnásobuje! Bylo přiděleno 417 nových ISSN a vyřízeno sedm dotazů ze zahraničních středisek. ČNS ISSN vyřídilo celkem 384 dotazů našich uživatelů na české seriály a 157 dotazů na zahraniční seriály včetně čtyř rešerší. Dále bylo vyřízeno 1 295 písemných a e-mailových dotazů a pět dotazů ze zahraničních středisek. ČNS ISSN průběžně poskytovalo informace o převodu ISSN do čárového kódu EAN. Při každém přidělení čísla ISSN dostávají vydavatelé od ČNS také informační materiál o převodu ISSN do čárového kódu, který byl vypracován ve spolupráci s EAN/UCC a Ministerstvem kultury ČR.

První polovina roku 2001 byla poznamenána problémy spojenými s testováním nové verze ukládacího systému OSIRIS 2000. Vzhledem k potížím bylo v 1. čtvrtletí možno pracovat s databází pouze částečně, v měsíci dubnu a květnu bylo nutno databázi báze zakonzervovat úplně. V těchto dvou měsících byly veškeré práce na systému prováděny v náhradní agendě, od června bylo možno záznamy opět exportovat. Zasedání ředitelů národních středisek ISSN v Bernu v září 2001 se aktivně zúčastnil zástupce ČNS ISSN.

Česká národní databáze ISSN je k dispozici uživatelům adrese http://www.stk.cz/issn/seznam/issn.htm. Pro tento účel byla databáze v roce 2001 převedena do systému ORACLE. Nová verze umožňuje zadávat dotazy z několika rešeršních hledisek.

Činnost ČNS ISSN byla prezentována na mezinárodním semináři na téma „Elektronické seriály v knihovnách“ v dubnu 2001 v Záhřebu (Chorvatsko). Na rekvalifikačním knihovnickém kurzu byla proslovena přednáška „Mezinárodní identifikační systémy ISSN, ISBN, ISMN“ a na semináři ČIS přednáška „Elektronické seriály na českém internetu a jejich identifikace v systému ISSN“.

EAGLE/SIGLE/KSŠL

V roce 2001 STK převzala na základě pověření MŠMT fond závěrečných zpráv o projektech uskutečněných v rámci programů výzkumu a vývoje vypsaných MŠMT, a to v souladu s ustanovením zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. MŠMT tím na STK delegovalo povinnost zpřístupňovat výsledky výzkumu a vývoje vzniklé s finanční podporou státního rozpočtu, která je definována zákonem č. 300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje. Došlo tak

spolupráce s knihovnami, organizacemi a systémy

k dalšímu rozšíření sortimentu zpracovávaných dokumentů šedé literatury, neboť na knihovnické zpracování tohoto fondu navazuje zpracování dat pro systém SIGLE.

Aktivity STK v oblasti šedé literatury se v roce 2001 soustředily na další rozšíření spolupráce s jednotlivými vysokými školami v rámci Kooperačního systému šedé literatury (KSŠL). V lednu byly podepsány dohody o spolupráci s ČVUT a s Univerzitou Palackého v Olomouci. V únoru byla uzavřena dohoda s Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích. Byla obnovena spolupráce s Univerzitou Hradec Králové, relativně dobrá je spolupráce s CERGE. Přes velké úsilí se zatím nepodařilo dovést do rozhodujícího stadia jednání s Masarykovou univerzitou Brno a Univerzitou J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Dne 20. června 2001 se uskutečnila schůzka KSŠL, jejíhož jednání se zúčastnilo 14 institucí. Z jednání vyplynula mj. nutnost dílčích úprav databáze české šedé literatury, kterou STK zpřístupňuje na svých WWW stránkách.

Data pro systém SIGLE byla průběžně zpracovávána a pravidelně exportována. Do databáze SIGLE bylo přes FTP server British Library exportováno celkem 778 záznamů, z nich 142 záznamů přišlo od kooperujících institucí, zbývající záznamy byly zpracovány a uloženy z fondu disertací v STK poté, co prošly jmenným a věcným popisem pro OPAC STK.

Přestože má STK uzavřenu dohodu s Knihovnou Akademie věd ČR o základních formách spolupráce, ani v roce 2001 KNAV svou činnost v rámci EAGLE/SIGLE neobnovila. To i nadále oslabuje pozici STK (resp. věrohodnost záměrů české strany jako celku) při jednáních v rámci EAGLE/SIGLE a do jisté míry i v rámci KSŠL.

Zasedání Technického výboru EAGLE v březnu 2001 se zúčastnil i zástupce STK. STK zpracovala připomínky k materiálu o další strategii EAGLE pro zasedání GA (General Assembly) EAGLE, které se konalo v květnu 2001.

ISRN

Myšlenka mezinárodního číslování technických zpráv nenašla ani v r. 2001 naplnění. Na zasedání TC EAGLE v březnu 2001 v Karlsruhe sdělil garant normy ISO (FIZ Karlsruhe), že mezinárodní spolupráci v této oblasti se nepodařilo nastartovat. Další postup FIZ ve věci ISRN není dosud znám.

Národní spolupráce

Analytická bibliografie ANL

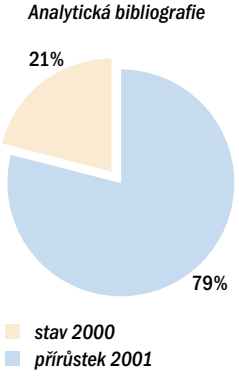

Úspěšná a prospěšná spolupráce knihoven pod vedením Národní knihovny ČR v této oblasti pokračovala i v roce 2001. STK excerpovala pro českou článkovou bibliografii ANL 41 titulů českých technických časopisů, z nichž některé vycházejí pouze v angličtině. Počet zpracovaných záznamů byl zvýšen na 330 záznamů měsíčně. Celkem bylo do Národní knihovny ČR předáno 4 000 nových záznamů. STK se dále se účastní na aktivitách pracovní skupiny NK ČR pro analytické zpracování. Databáze analytických záznamů článků z českých odborných technických časopisů zpracovávaných v STK bude na WWW stránkách STK vystavena v roce 2002.

Kooperace v bibliografické a rešeršní činnosti

V kooperaci českých a slovenských knihoven v oblasti technické bibliografické a rešeršní činnosti již několik let převažují pravidelná setkání, pořádaná dvakrát ročně, jednou vždy v STK, jednou v některé ze spolupracujících knihoven. V květnu 2001 se konala tato pracovní porada v SVK Hradec Králové a v prosinci se porada uskutečnila v STK Praha. Na obou těchto jednáních se účastníci seznámili s některými novinkami v oblasti knihovnictví, elektronických informačních zdrojů apod. a v pracovní části porad byly projednány otázky vztahující se k uspokojování potřeb uživatelů technických informací a k tvorbě a využívání databází. Neformální činnost této skupiny je kladně hodnocena zejména slovenskými kolegy, jelikož pomáhá udržovat užitečné pracovní kontakty i po rozdělení československé federace.

PSH (Polytematický strukturovaný heslář)

STK koordinovala práce na vývoji a aktualizaci Polytematického strukturovaného hesláře (PSH). V červnu 2001 byla na výročním jednání Rady pro koordinaci PSH při STK schválena dvojjazyčná verze 1.4 s tím, že po vyjasnění finančních a smluvních vztahů bude uvolněna pro distribuci knihovnám a dalším zájemcům. Během letních prázdnin proběhla všechna potřebná jednání, kontrola duplicit a další nezbytné úpravy tak, aby od října mohl být PSH ve verzi 1.4 vystaven na WWW stránkách STK spolu s textem smlouvy, po jejímž vyplnění a přidělení přístupových hesel je možné si PSH vč. ovládacího programu uživatelům zpřístupnit. Během posledního čtvrtletí r. 2001 projevilo o PSH zájem sedm knihoven. Koncem roku vyvrcholily přípravné práce na vytvoření samostatného modulu pro správu a údržbu PSH v knihovnickém systému KP-win dohodou s firmou KP-sys. Na doporučení Rady pro koordinaci PSH byly zahájeny práce na koncepci verze 2.0 PSH. Koncem roku 2001 byl vypracován návrh projektu dalšího rozvoje PSH, který byl přihlášen do programu VISK 3 na rok 2002.

EUNIS-CZ

STK je členem zájmového sdružení právnických osob EUNIS-CZ, které provozují nebo vyvíjejí univerzitní informační systémy. Cílem EUNIS-CZ je podpora v zavádění, rozvoji, řízení a využívání univerzitních informačních systémů, která se uskutečňuje výměnou znalostí a zkušeností odborníků na informační systémy, prosazováním společných stanovisek, spoluprací s dodavateli informační techniky a informačních technologií a stykem s partnerskými zahraničními organizacemi. Eunis-CZ je kolektivním členem Evropské organizace pro Univerzitní systémy EUNIS.

EUNIS-CZ uspořádal 22. a 23. 10. seminář v zámečku Nečtiny u Plzně (objekt ZČU) o ochraně osobních dat, bezpečnosti informačních systémů a licenční politice Microsoft pro vysoké školy. Za STK se zúčastnil vedoucí oddělení informačních technologií. Dne 10. 1. 2001 proběhlo zasedání výkonného výboru EUNIS-CZ, kterého se zúčastnil ředitel STK.

Členství STK v EUNIS podporuje informovanost STK o stavu informačních systémů na vysokých školách a o potřebách vysokých škol v oblasti knihovnictví, a je tedy oboustranně výhodné.

Bližší informace o EUNIS-CZ, zprávu o činnosti, viz http://www.eunis.vsb.cz.

Ing. Bohdan Šmilauer
VEDOUCÍ ODDĚLENÍ INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

OPAC

OPAC knih byl rozšířen ve svých funkcích o možnost protokolu w@p (objednávky). Dále byly zavedeny funkce rezervace, prolongace a avíza u výpůjčních služeb. Provozní verze katalogu časopisů v systému Aleph300 byla zrušena a jeho funkce přeprogramovány do DataFlexu. OPAC časopisů i OPAC knih jsou nyní obdobné. OPAC časopisů STK odkazuje přímo na vyhledání záznamu v Souborném katalogu VPK.

V on-line katalozích STK byly zavedeny odkazy SFX, přičemž je generován OpenURL na vyhledaný dokument.

V zájmu zamezení případného zneužívání rodných čísel byl přístup do výpůjčních služeb, dosud vázaný na autorizaci uživatele pomocí kombinace čísla čtenářského průkazu a rodného čísla, změněn na autorizaci číslem čtenářského průkazu a kódem (PIN) přiděleným uživateli.

Nově byly zveřejněny OPAC firemních informačních zdrojů z let 1992 až 1999, databáze firem a databáze norem.

Polytematický strukturovaný heslář PSH

Pro vyhledávání podle hesel PSH byl do OPAC knih a OPAC časopisů integrován dvojjazyčný PSH. Vyhledávání podle českých a anglických hesel je v obou jazycích ekvivalentní. Vyhledávací program PSH pro lokální použití v prostředí Windows je knihovnám k dispozici ke stažení.

Databáze ISSN

Databáze Českého národního střediska ISSN, které přiděluje čísla ISSN českým časopisům, je z důvodů kompatibility s mezinárodním centrem ISSN provozována na databázi OSIRIS. Výstup z této databáze byl publikován na webu STK novým způsobem pomocí databáze Oracle, přičemž je možné záznam o časopisu vyhledat podle mnoha kritérií a výběru z číselníků. I tato databáze je propojena se Souborným katalogem VPK a odkazem SFX.

Nové funkce webu

Web STK (http://www.stk.cz/) byl graficky upraven, pro větší přehlednost byla zavedena stránka obsahu webu. Řada stránek byla inovována, byly zavedeny nové stránky (stránky služeb VPK, stránky informující o projektu Národní technické

knihovny, stránky školicího střediska). Pro odborníky je určena stránka anotací z nejdůležitějších knihovnických seminářů pořádaných v ČR (http://www.stk.cz/info/konfer.htm). Na rekonstrukci webu se nadále pracuje.

Podnikový intranet

Podnikový intranet byl aktualizován a rozšířen. Pracovníkům STK byly zpřístupněny platné vnitřní předpisy, anotace z knihovnických seminářů, zápisy z interních porad, zápisy z porad o řešení jednotlivých projektů, telefonní seznam a dialogový počítačový kurz Online2000 Centrum.

Virtuální polytechnická knihovna

Pro projekt řešený v rámci programu LI „Multifunkční centrum Virtuální polytechnické knihovny jako zdroj informací a služeb pro oblast technických a aplikovaných věd“ byly v r. 2001 dokončeny a realizovány technologie elektronického dodávání dokumentů, program pro obsluhu skenerů, dále komunikační program, který umožňuje přenosy požadavků, hlášení a digitalizovaných souborů na dálku a směrem ke koncovému uživateli. Souborný katalog časopisů VPK byl zpřístupněn i pro neregistrované uživatele.

Dálkový přístup k elektronickým informačním zdrojům pomocí redirektoru Ultra*Access.

V r. 2001 byla zprovozněna možnost dálkového (tj. i z míst mimo STK) přístupu registrovaných uživatelů k elektronickým informačním zdrojům, pokud to licenční podmínky povolují. Tím se zvyšuje komfort uživatelů STK i uživatelů VPK. Přístup probíhá přes jednotnou bránu Ultra*Access, která umožňuje zájemce autorizovat (viz též kap. Předplacené báze on-line časopisů a sekundárních zdrojů v části SLUŽBY STK).

Technologie Oracle

Byla zakoupena licence na databázi Oracle 8i a 9iAS. Tato databáze je využívána především pro úkoly projektu LI01018. Pomocí technologie Oracle byla zpřístupněna databáze českých časopisů registrovaných v systému ISSN, databáze šedé literatury a databáze elektronických (licencovaných i volných) časopisů na webovských stránkách STK.

Linka akvizice a katalogizace

Byl zprovozněn akviziční a katalogizační systém KP-win dodaný firmou KP-sys a došlo k integraci katalogizace monografií s knihovnami ČVUT. Katalogizace STK a ČVUT se provádí do společné databáze a záznamy jsou podrobeny jednotné supervizi, aby byla zaručena jejich bezchybnost a kvalita. Zkontrolované záznamy jsou předávány do OPAC knih STK (http://www.stk.cz/katalogy/index.htm) a souborného katalogu ČVUT http://platan.vc.cvut.cz/knihovna/katalog.phtml.cz, takže mohl být ukončen provoz katalogizace monografií v systému MS DOS DataFlex.

Ing. Jiří Vild
VEDOUCÍ ODDĚLENÍ ŘÍZENÍ A PROVOZU POČÍTAČOVÝCH SÍTÍ

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Pro zlepšení služeb veřejnosti byly v počítačové studovně STK vyměněny zastaralé počítače Pentium I – 133 MHz, které již nestačily zvýšeným nárokům nově používaných aplikací. Nově instalované vybavení – Pentium III – 1 GHz již plně pokrývá požadavky pro přístup k plným textům přes Ultra*Web.

Aplikace Ultra*Web byly plně zprovozněny na novém serveru WIN 2000. Umožňují pomocí aplikace Ultra*Acces přístup ke zdrojům na WWW pro vzdálené uživatele STK i pro uživatele ve studovnách. Dále je možný přístup z domény STK.CZ na aplikaci Ultra*Net zpřístupňující licencované zdroje na CD ROM.

Byla dokončena implementace Oracle 8i a iAS9 na serveru Compaq. Ve správě sítě byl zásadně modernizován systém zálohování pomocí nového serveru a páskové knihovny. Celé zařízení je do provozu uváděno na přelomu roku 2001 a 2002.

Školicí středisko bylo vybaveno novou projekční technikou.

PROJEKT NTK, VÝSTAVBA NOVÉ BUDOVY

Po nadějném startu přípravy výstavby Národní technické knihovny v r. 2000 došlo v uplynulém roce naopak ke zdržení, které ve svém důsledku znamená minimálně jednoroční odklad zahájení provozu.

Příčinou je dodnes nevyjasněný způsob financování této přípravy a z toho vyplývající neuvolnění částky potřebné na zahájení projektových prací. Minimálně jednoroční zpoždění harmonogramu schváleného usnesením vlády č. 699 z 12. července 2000 bude mít nepříjemné následky nejen pro STK (a budoucí partnery ČVUT a VŠCHT), ale i pro Národní knihovnu ČR, která nutně potřebuje zahájit celkovou rekonstrukci Klementina.

Přehled činností a aktivit uskutečněných v r. 2001 STK jako investorem ilustruje složitost agendy přípravy této významné investice i náročnost úkolů, které je třeba vyřešit nejpozději v r. 2002 tak, aby plánovaná výstavba nebyla ohrožena v zárodku.

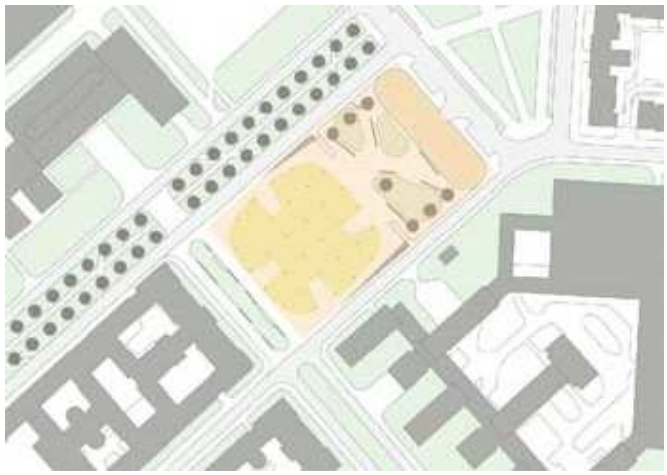

Regionální architektonická soutěž na budovu NTK vyhlášená STK jako investorem v souladu s projektem schváleným usnesením vlády č. 699/2000 a na základě schváleného investičního záměru číslo 333 022 7402 již v květnu 2000, byla uzavřena v lednu 2001. Soutěž obeslalo 44 soutěžících, z toho tři po termínu. Z přijatých návrhů vybrala porota, složená z renomovaných architektů, stavebních inženýrů a dalších odborníků, jakož i představitelů zadavatele, MŠMT a zástupců vysokých škol, devět návrhů. Vítězem se stalo studio AK ARCHITEKTI (Roman Brychta, Adam Halíř, Václav Králíček, Petr Lešek), tým HŠH architekti dostal třetí cenu, čtyři týmy porota ocenila sníženou třetí cenou a třem návrhům přiznala odměnu.

Výsledky soutěže byly prezentovány výstavou v Galerii Jaroslava Fragnera v březnu 2001 a vzbudily vesměs velmi pozitivní ohlas odborné i laické veřejnosti, jakož i živý zájem médií. Soutěž byla obstarána firmou vybranou podle zákona č. 199/1994 Sb. Náklady na uspořádání soutěže činily cca 8 986 tis. Kč, z toho 365 tis. Kč jsou náklady na detailní stavební program vč. ověřovací studie a na konzultační a poradenskou činnost, cca 765 tis. Kč představují náklady na činnost poroty vč. odměn porotcům a 6 000 tis. Kč činily ceny a odměny soutěžícím. V r. 2001

projekt NTK

bylo uhrazeno cca 7 217 tis. Kč, zbylých 1 769 tis. Kč bylo uhrazeno již v roce 2000.

V červnu 2001 předložila STK gremiální poradě náměstka ministra pro vědu a vysoké školství návrh informace pro členy vlády. Po zapracování připomínek byl materiál předložen k projednání poradě vedení MŠMT dne 12. 6. 2001 a poté byl v termínu předložen vládě ČR v souladu s plánem nelegislativních prací vlády na 1. pololetí 2001. Vláda informaci vzala na vědomí na svém zasedání dne 9. 7. 2001.

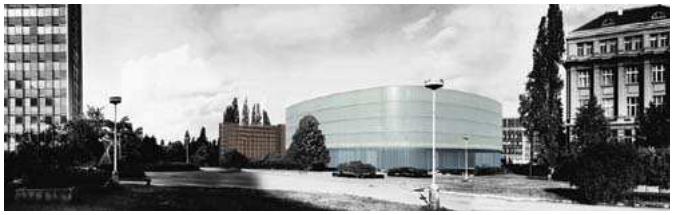

Na základě Dodatku č. 1 k Investičnímu záměru č. 333 022 7402, schváleného 24. 10. 2000, zahájila STK zveřejněním v Obchodním věstníku č. 48 dne 29. 11. 2000 veřejnou obchodní soutěž na investorsko-inženýrskou činnost pro novostavbu NTK ve spolupráci s obstaravatelskou firmou Certos, vybranou pro tento účel v souladu se zákonem č. 199/1994 Sb. Vzhledem k tomu, že prostředky plánované Dodatkem č. 1 k Investičnímu záměru č. 333 022 7402 byly na základě rozhodnutí Ministerstva financí Dodatkem č. 2 zrušeny, vznikly STK problémy s úhradou nákladů na uspořádání veřejné obchodní soutěže ve výši 140 tis. Kč. Lhůta pro uzavření smlouvy s vybraným uchazečem uplynula (po prodlouženích v důsledku podaných námitek odmítnutých uchazečů) 12. října 2001 a jelikož MŠMT do té doby nezaregistrovalo Investiční záměr výstavby NTK v systému ISPROFIN (nestalo se tak ani do konce roku 2001), byla soutěž zrušena v souladu s ustanovením zákona č. 199/1994 Sb. v platném znění, o zadávání veřejných zakázek.

Zadání veřejné zakázky na projektanta bude možné po vyjasnění způsobu financování celé výstavby. Podle právního rozboru odboru legislativního a právního MŠMT ze dne 11. 6. 2001 je kvůli právům plynoucím ze zákona autorského č. 121/2000 Sb. přípustné zadání projektové dokumentace pro územní řízení i pro další stupně projektové dokumentace formou výzvy jedinému zájemci podle § 50 písm. b) zákona č. 199/1994 Sb. v platném znění za předpokladu, že vyhlášení architektonické soutěže proběhlo v souladu se zákonem. Rovněž Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve své odpovědi ze 17. 9. 2001 na dotaz MŠMT vztáhl architektonické návrhy/studie pod ochranu autorského zákona již při vlastním zadání soutěže a konstatoval, že na architektonické soutěže se zákon ve znění platném do 1. 6. 2000 nevztahoval.

Bez ohledu na tyto potíže se STK nicméně snaží – v zájmu budoucího bezproblémového zajišťování funkcí NTK jako uzlu informační infrastruktury VaV, vzdělávání a veřejných informačních služeb, a zvláště jako ústřední knihovny dvou významných technických vysokých škol (ČVUT a VŠCHT) – připravit včas a komplexně nezbytné podmínky. V roce 2001 tak byly zahájeny práce na postupné integraci fondů a služeb STK, knihoven ČVUT a ústřední knihovny VŠCHT.

Jako první krok byla v r. 2001 zavedena sdílená katalogizace STK a knihoven ČVUT prostřednictvím společné databáze v systému KP-win, čímž došlo ke sjednocení bibliografických popisů a zavedení jednotné supervize, kterou zajišťuje společný pracovník STK/ČVUT. VŠCHT zatím o integraci neprojevuje zájem (viz blíže část Zpracování knihovních fondů).

Značnou pozornost věnovala STK propagaci záměru výstavby STK mezi odbornou i laickou veřejností. O tom blíže viz část Vztahy k veřejnosti.

PhDr. Zdenka Kloučková
VEDOUCÍ REFERÁTU VZDĚLÁVÁNÍ

ŠKOLICÍ STŘEDISKO STK

Školicí středisko STK i v roce 2001 orientovalo svou činnost zejména na realizaci značně širokého spektra vzdělávacích požadavků odborných útvarů knihovny včetně školení počítačové gramotnosti, nebyla však pomíjena ani široká odborná veřejnost, pro níž byla také pořádána řada zajímavých vzdělávacích akcí. Poměrně vysoko položená laťka úspěšnosti vzdělávacích akcí v letech minulých byla určitým závazkem nejen pro školicí středisko, ale pro Státní technickou knihovnu jako takovou.

Projekt Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví navazující na úspěšné a žádané semináře o elektronických službách typu document delivery pro pracovníky veřejně přístupných knihoven z let 1999 a 2000 se podstatně tematicky rozšířil do tří modulů – Elektronické služby knihoven teoreticky, Elektronické služby knihoven prakticky a Digitální knihovna. Celkem 197 účastníků ze 68 různých knihoven a institucí vysoce hodnotilo profesionální výběr aktuálních témat, volbu a úroveň lektorů i organizační zabezpečení. Snaha o získání finanční dotace na lektorské honoráře tohoto projektu byla úspěšná, v rámci programu VISK2 Ministerstva kultury obdržela STK na základě dvou žádostí celkem 58 000 Kč.

Práce v Řídicím a Organizačním výboru projektu Výukové centrum pro další vzdělávání knihovníků v ČR (Training Centre for Continuing Educations for Librarians in the Czech Republic) podporovaného Open Society Institute (OSI) se soustředila zejména na koordinaci a kooperaci činnosti v rámci jednotlivých regionálních výukových center. Zjištění, že i organizátoři vzdělávací činnosti v jednotlivých regionálních centrech potřebují získat základní znalosti a dovednosti z oblasti výchovy dospělých, vedlo k uspořádání kurzu „Personální management v knihovnách – rozvoj lidských zdrojů“ pro manažery vzdělávání. Akce pod odbornou garancí STK byla pořádána v listopadu 2001 v Českých Budějovicích ve spolupráci s Jihočeskou vědeckou knihovnou v Českých Budějovicích a Národní knihovnou ČR za finančního přispění OSI. STK rovněž významným způsobem přispěla k zásadnímu řešení budoucnosti Výukového centra po únoru r. 2002, kdy podpora OSI projektu končí. Společný návrh STK, NK ČR a SKIP formulující možnost pokračování činnosti Výukového centra jako odborné sekce Svazu knihovníků a informačních pracovníků byl přijat všemi účastníky společného jednání Řídicího a Organizačního výboru Výukového centra pro další vzdělávání knihovníků v ČR dne 29. listopadu 2001 v Českých Budějovicích.

školicí středisko

Během roku bylo ve školicím středisku realizováno 15 vzdělávacích projektů, některé se průběžně opakovaly. Celkem bylo školicím střediskem STK uspořádáno 84 vzdělávacích akcí, z toho 67 pro pracovníky STK v rozsahu 565 vyučovacích hodin a 17 pro odbornou veřejnost v rozsahu 189 vyučovacích hodin.

Kromě klasických kurzů s využitím přímé výuky je pro pracovníky STK stále k dispozici distanční on-line vzdělávání na intranetu – počítačová škola Online2000 Centrum. Kurzy Windows NT, MS Word, MS Excel a MS PowerPoint zde v r. 2001 mělo otevřeno celkem 87 pracovníků knihovny.

V rámci reciproční dohody o spolupráci v oblasti vzdělávání uzavřené s Národní knihovnou ČR v roce 2000 byli i v roce 2001 přijati ke studiu v Rekvalifikačním kurzu 1. stupně pořádaném Národní knihovnou ČR pro pracovníky se středoškolským či vysokoškolským vzděláním v neknihovnických oborech další pracovníci STK. Kurz v roce 2001 období únor – prosinec úspěšně absolvovalo 6 pracovnic.

Mgr. Lenka Kocánová
VEDOUCÍ REFERÁTU PUBLIC RELATIONS

VZTAHY K VEŘEJNOSTI

Propagace činností a služeb STK byla v r. 2001 zajišťována s krajními obtížemi – referát Public relations fungoval v plném obsazení až od září.

Přesto se podařilo zabezpečit alespoň základní úkoly, tedy zejména účast STK na tradičních knihovnických akcích, jako je Březen – měsíc internetu, veletrh Svět knihy, Týden knihoven aj., průběžně aktualizovat webovské stránky STK, propagovat knihovnu prostřednictvím vitríny v průjezdu Klementina a nově i informovat veřejnost o připravované výstavbě budovy Národní technické knihovny.

U příležitosti akce Březen – měsíc internetu byly vydány aktualizované informační letáky o službách STK a ve spolupráci s odborem služeb proběhly v STK dny otevřených dveří. Na veletrhu Svět knihy propagovala knihovna své služby prostřednictvím informačních materiálů na společném stánku SKIP. Referát PR se ve spolupráci s oddělením pro vztahy s veřejností Národní knihovny ČR rovněž podílel na organizačním zajištění mezinárodní konference ELAG 2001. V říjnu se STK zapojila do akce Týden knihoven – v jeho rámci proběhly tradiční exkurze, uživatelé mohli strávit zdarma hodinu na internetu v počítačové studovně apod.

Webové stránky STK byly nejen průběžně aktualizovány, ale započala i příprava jejich nové, přehlednější a uživatelsky přívětivější podoby, která bude zpřístupněna v r. 2002. Nově byla upravena i vitrína STK – nové pojetí klade zvýšený důraz na grafické ztvárnění. V dubnu byla ve spolupráci s oddělením informačních technologií spuštěna služba w@p na doméně wap.stk.cz.

Služby knihovny byly propagovány i formou kolektivních exkurzí široké neodborné veřejnosti, především studentů středních škol a prvních ročníků vysokých škol, které zajišťoval odbor služeb. Bylo uskutečněno 33 exkurzí. Odbor služeb zajistil i deset výstavek novinek knižního fondu s celkem 328 publikacemi, na něž bylo provedeno 49 uživatelských rezervací.

Značná část kapacity referátu PR byla v roce 2001 věnována propagaci projektu budovy Národní technické knihovny. Veřejnost s ním byla seznamována nejen prostřednictvím tisku, ale i prezentacemi na výstavách. Od 20. dubna do 1. března se v Galerii Jaroslava Fragnera konala výstava „Národní technická knihovna – urbanistické, architektonické a projektové řešení“, která představila architektonické návrhy budovy NTK. K této příležitosti proběhly i dvě tiskové konference a ve spolupráci s galerií byla vydána publikace „Národní technická knihovna – Stavba nové knihovny v areálu vysokých škol technických v Praze 6 – – Dejvicích“, sponzorovaná vydavatelstvím Elsevier Science.

public relations

Koncem listopadu byl projekt Národní technické knihovny prezentován na výstavě „Praha 6 na prahu 3. tisíciletí“, pořádané městskou částí Praha 6 ve dnech 27. 11. – 2. 12. 2001. Výstava byla instalována ve výstavním stanu na Vítězném náměstí.

Další výstava nazvaná „Národní technická knihovna v Dejvicích“ proběhla ve dnech 10. – 21. 12. 2001 v atriu Fakulty stavební a Fakulty architektury ČVUT v Praze 6. Výstava v první části představila historii Státní technické knihovny, druhá část byla věnována projektům nové budovy technické knihovny, které vznikaly už od 60. let. Třetí část seznámila s vítězným projektem Národní technické knihovny. Výstava vzbudila mezi studenty ČVUT velký ohlas, o čemž svědčí výsledky uspořádané ankety. Výstava je koncipována jako putovní – v roce 2002 se předpokládá její uspořádání i v dalších vysokoškolských prostorách v Dejvicích.

Pro zaměstnance Státní technické knihovny byl v prosinci uspořádán historicky druhý (před)vánoční koncert v Zrcadlové kapli Klementina, na kterém vystoupili Luboš Pospíšil a Jiří Š. Svěrák.

Referát PR také průběžně zajišťoval fotodokumentaci a archivaci akcí, které v knihovně proběhly. V úplném závěru roku připravil referát novoročenku knihovny, která se setkala s ohlasem nejen u zaměstnanců knihovny, ale i u adresátů.

VÝZKUMNÉ ÚKOLY, GRANTY

1. LI „Informační zdroje pro výzkum a vývoj“ (program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR)

Projekt LI200028 – „Multifunkční centrum Virtuální polytechnické knihovny jako zdroj informací pro oblast technických a aplikovaných přírodních věd“

Řešitelka: *Mgr. Štěpánka Žižková*
Státní technická knihovna tento projekt předložila MŠMT v roce 1999, v lednu 2001 byly průběžným oponentním řízením obhájeny výsledky řešení dosažené v roce 2000 a v prosinci 2001 výsledky roku 2001.

Ke dni 1. 11. 2001 došlo ke změně řešitele projektu a místo PhDr. Anny Patočkové se řešitelských odpovědností ujala Mgr. Štěpánka Žižková jako nová vedoucí odboru tvorby fondů STK.

Cílem projektu, jehož řešení bylo rozvrženo na léta 2000–2003, je:

- vytvořit věcné, organizační, personální a technologické podmínky pro koordinované a ekonomicky i uživatelsky účelné získávání informačních zdrojů typu periodik v elektronické i tištěné formě klíčových z hlediska VaV
- a na jejich základě a s využitím meziknihovních služeb národních i mezinárodních zajistit přístup uživatelů k primárním informačním zdrojům v prostředí a technologiemi Virtuální polytechnické knihovny (VPK).

Hlavní výsledky řešení projektu v roce 2001 jsou následující:

- Zpracování organizačních dokumentů VPK

  Základními organizačními dokumenty VPK jsou: „Knihovní řád VPK“, „Ceník služeb VPK“ a „Provozní řád VPK“. Tyto dokumenty určují charakteristiky systému jak z hlediska uživatele služeb, tak z hlediska knihoven služby poskytujících. Dále byly ve spolupráci s právními poradci připraveny dvě verze smlouvy, kterou

uzavírají koncoví uživatelé se Servisním centrem VPK: „Smlouva o užívání adresáře, tzv. uživatelského konta, na zabezpečeném serveru STK a o využívání služeb kooperačního systému Virtuální polytechnické knihovny“ – pro jednotlivce i pro kolektivní uživatele VPK, kterými mohou být pouze knihovny, školská zařízení nebo archivy.

- Zprovoznění multifunkčního centra VPK v STK a digitalizačních pracovišť v STK a v ostatních spolupracujících institucích

  Běžný provoz systému VPK byl zahájen k 1. 6. 2001. Služby knihoven zúčastněných v systému VPK jsou poskytovány v jednotných časových lhůtách (obvyklá doba vyřízení požadavku je 72 hodin) a za jednotnou cenu (2,– Kč za 1 kopii + poštovné) s výjimkou knihovny VŠCHT, která pracuje s jiným finančním režimem platným pouze pro ni. Uživatelé mají k dispozici Souborný katalog VPK, virtuálně sjednocující časopisecké fondy z oblasti techniky a aplikovaných přírodních a společenských věd účastnických knihoven, na tento katalog navazují kopírovací služby ve formě klasických a elektronických kopií, služby „current contents“ a mezinárodní meziknihovní služby.

- Zajištění konsorciálního přístupu k elektronickým informačním zdrojům

  V roce 2001 byl na základě dojednaných licenčních smluv rutinně využíván přístup k elektronickým verzím plných textů periodik vydavatelství Elsevier Science a Springer a byla dojednána licence ACS (American Chemical Society), kterou se nepodařilo dojednat v roce 2000.

Projekt LI01018 – „Informační zdroje pro STM a nástroje pro jejich zpřístupňování („Portál STM“)“

Nositel: *Státní technická knihovna*
Řešitel: *Ing. Martin Svoboda*

Projekt LI01018 je společným projektem dvanácti knihoven, kde STK je nositelem a spolunositeli jsou Masarykova univerzita v Brně, Moravská zemská knihovna v Brně, Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, Národní lékařská knihovna Praha, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje, Technická univerzita v Liberci, Universita Pardubice, Vědecká knihovna v Olomouci, VŠCHT Praha, Vysoké učení technické v Brně a Západočeská univerzita v Plzni.

Úkolem portálu STM je pomoci pracovníkům z oblasti VaV ve vyhledávání a zpřístupnění on-line zdrojů, které byly nakoupeny v rámci programu LI ve všech oborech, on-line zdrojů zakoupených z veřejných prostředků z oblasti vědy, techniky a lékařství (Science, Technology, Medicine – STM) a konečně zdrojů veřejně přístupných. Vyhledávací portál by měl zmapovat všechny licence on-line přístupných zdrojů v ČR nakoupené z veřejných prostředků v oblasti STM a usnadnit přístup až na úroveň článku při respektování licenčních podmínek. Tematicky je orientován na oblast vědy, techniky a lékařství. Dále by měl zmapovat všechny licence nakoupené v programu LI v letech 2000–2003.

Projekt má následující oblasti:

- Projekt koordinace, plánování, financování a dozorování projektu
- Nákup nebo rozšíření licencí na přístup do primárních nebo sekundárních on-line databází (AP, Wiley)
- Sběr dat z projektů LI a aktivní vyhledávání dalších informačních zdrojů
- Implementace technologie pro vyhledávání pomocí nákupu technologie: MetaLib/SFX, implementace protokolu Z39.50 a aplikace databázového systému Oracle pro terciární databázi
- Vybudování terciární databáze o informačních zdrojích v ČR (především o zdrojích zakoupených z programu LI).

V r. 2001 byla zahájena činnost konsorcia a zpracován a přijat úvodní projekt. Byly uzavřeny konsorcionální smlouvy na zpřístupnění elektronických verzí časopisů nakladatelství Academic Press (AP) a Wiley pro všechny členy konsorcia. V říjnu 2001 bylo obesláno 62 institucí, které jsou nositeli projektu LI, dotazníkem týkajícím se nakoupených/kontrahovaných licencí nebo elektronických zdrojů a dále dotazníkem o ostatních elektronických zdrojích, které tyto instituce vlastní. Byla uzavřena smlouva na zakoupení jedné instance SFX od firmy ExLibris a zahájena úzká spolupráce s Národní knihovnou ČR a Univerzitou Karlovou (nositeli projektu Jednotná informační brána – JIB) v zájmu společného využívání MetaLibu pro účely portálu STM a JIB. Terciární databáze se realizuje na technologii Oracle s využitím moderních technologií. Věcná klasifikace zdrojů je zvolena tak, aby vyhověla vybrané klasifikaci v PSH, MDT a 24 tematických skupinách Konspektu.

Portál STM používá pro vyhledání a zpřístupnění dokumentů tři základní komponenty:

- JIB (Jednotná informační brána) řešená pomocí multivyhledávače MetaLib od firmy ExLibris na stránkách Národní knihovny ČR, která obsahuje vlastní databázi poskytovatelů on-line zdrojů a knihoven a umožňuje jejich souběžné prohledávání v reálném čase, a to až na úroveň bibliografického popisu primárního zdroje přímo v databázích poskytovatelů.
- TB (Terciární databáze) na webových stránkách STK obsahující soupis všech nakoupených licencí a jejich poskytovatelů v rámci projektu LI a dále soupis on-line primárních zdrojů z oblasti STM nakoupených z veřejných prostředků v ČR, které nejsou dostupné pro vyhledání pomocí MetaLibu podle předchozího bodu.
- SFX jako zvláštní databáze (a s ní pracující „stroj“) na webu, která po vyhledání v JIB nebo TB k nalezenému EIZ nabídne několik služeb (např. zpřístupnění, abstrakt, vyhledání, nákup, elektronická kopie apod.). Přístup do této databáze je realizován pomocí speciálně konstruovaného URL (tzv. OpenURL). V rámci projektu JIB byl jeden server SFX instalován společně s MetaLibem a v projektu Portál STM byla z výkonových a licenčních důvodů dokoupena další instance SFX, prozatím na tomtéž serveru.

Postup prací prvního roku řešení projektu LI01018 byl schválen úspěšnou oponenturou dne 12. 12. 2002.

Projekt LI200041 „Velkoplošná multilicence na přístup do databáze Web of Science“

Nositel: *Knihovna Akademie věd ČR*
Řešitelka: *PhDr. Ivana Kadlecová*
Spoluřešitelka za STK: *Mgr. Mária Kolářová*
Databáze zajišťuje přístup k citační databázi prací ze světových zdrojů z oblasti výzkumu a vývoje. Zahrnuje přístup do tří databází – Science Citation Index Expanded, kde je zpracováváno 5 600 titulů periodik, Social Sciences Citation Index, kde je zpracováváno 1 700 titulů a Arts & Humanities Citation Index, která zpracovává 1 140 titulů s retrospektivou od roku 1980.

Řešitelem projektu je KNAV ČR a STK je jedním z 26 spoluřešitelů projektu.

Uživatelé mohou samostatně využívat tuto databázi ve všech studovnách v STK nebo za pomoci odborného rešeršéra v Referenčním středisku, případně si objednat zhotovení rešerše za úhradu.

Od začátku roku 2001 je tato databáze zpřístupněna na českém serveru na Univerzitě Karlově, takže je zjednodušen on-line přístup a zvýšen počet možných připojení.

V průběhu roku byla tato licence rozšířena o přístup do JCR Web (Journal Citation Reports on the Web). JCR je souhrnná polytematická databáze zpřístupňující údaje, které vyhodnocují a porovnávají odborné vědecké časopisy pomocí indexu – Impact faktoru. Uživatelům je databáze přístupná za stejných podmínek jako Web of Science.

2. VISK – „Veřejné informační služby knihoven“ (program Ministerstva kultury)

VISK2 – podprogram č. 2 „Mimoškolní vzdělávání pracovníků knihoven“

Projekt „Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví“

Nositel: *Státní technická knihovna*
Řešitelka: *PhDr. Zdenka Kloučková*
Státní technická knihovna projekt úspěšně přihlásila do prvního kola výběrového řízení programu vzdělávacím projektem „Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví“. Projekt obsahoval tři základní vzdělávací moduly o celkovém rozsahu 84 vyučovacích hodin:

- Elektronické služby knihoven teoreticky (odborný garant Mgr. Zuzana Švastová)
- Elektronické služby knihoven prakticky (odborný garant Mgr. Mária Kolářová)
- Digitální knihovna (odborný garant Ing. Bohdan Šmilauer)

STK se zúčastnila i v květnu r. 2001 vyhlášeného druhého kola výběrového řízení podprogramu VISK2 pokračováním téhož vzdělávacího projektu v rozsahu dalších 60 vyučovacích hodin. Důvodem byl značný zájem o první dva realizované moduly a snaha uspokojit více zájemců.

Projekt Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví byl plně realizován v celkem 10 akcích s účastí 197 pracovníků z 68 knihoven všech typů. Dotace byla využita v souladu s podmínkami podprogramu výhradně na honoráře 20 lektorů. Pro STK může být potěšující, že plná polovina, tj. deset lektorů, jsou její kmenoví pracovníci.

Všem účastníkům byl k dispozici sborník příspěvků „Služby knihoven v elektronickém prostředí" hrazený z dotace Ministerstva kultury v rámci programu „Knihovna 21. století" v roce 2000 a pro praktická školení v modulu Elektronické služby knihoven prakticky byl ještě využit i sborník „Seminář o elektronických službách typu document delivery pro pracovníky veřejně přístupných knihoven" vydaný za finanční podpory Ministerstva kultury v rámci téhož programu v roce 1999.

Odměnou všem spolupracujícím partnerům byla výrazně převažující kladná hodnocení všech lektorů, příznivá hodnocení profesionálního výběru nabídnutých a realizovaných témat i dobré hodnocení zajištění projektu po stránce organizační.

VISK5 podprogram č. 5 „RETROKON – Národní program retrokonverze"

Projekt „Retrokonverze generálního katalogu knih STK z let 1913–1977"

Nositel: *Státní technická knihovna*
Řešitelka: *Mgr. Zuzana Švastová*
Projekt řešil tzv. etapu I – 2001, retrokonverze je v hlavních činnostech plánována jako tříletá. Řešení projektu probíhalo v souladu s plánem předloženým v projektu, avšak z důvodu pozdního obdržení dotace na účet STK (konec října 2001) byly některé činnosti realizovány později, než jak bylo původně stanoveno harmonogramem, přesto byly objemy dat plánované na rok 2001 dík flexibilnímu řízení projektu nakonec splněny.

Přepis dat probíhal v části zajišťované pracovníky STK v souladu s plánem, vzhledem k pozdnímu obdržení dotace však bylo smluvní zajištění přepisu externími spolupracovníky zahájeno až v červnu 2001. Bylo vyškoleno celkem 23 pracovníků STK, pořizujících data v pracovní době, a 21 externích spolupracovníků. Celkem bylo pořízeno cca 230 tis. záznamů, které z 95 % pokrývají období let 1913–1963.

V návaznosti na přepis dat probíhala mimo projekt revize fondu, celkem bylo fyzicky prověřeno cca 108 tis. knihovních jednotek.

Část finančních prostředků z dotace byla určena na hrazení reprografických služeb – důležitou součástí projektu bylo zhotovení papírových zvětšenin z mikrofilmů jako podkladů pro přepis dat.

V průběhu roku byla provedena základní analýza České národní bibliografie (dále ČNB) jako externí báze dat využitelné pro doplnění záznamů českých dokumentů. Rovněž byly porovnávány záznamy zahraničních technických knihoven a byly prověřovány možnosti nákupu licencí zahraničních databází. Vzhledem k tomu, že v průběhu roku 2001 v STK byla linka zpracování neperiodických dokumentů z původního systému v DataFlexu převedena na nový systém KP-win, bylo od původního záměru (tj. hledat a analyzovat hotové dostupné programy umožňující porovnání, resp. přiřazení dat z externích bází k rekonstruovanému katalogu) upuštěno a rozhodnuto raději využít stávající procedury, které jsou součástí KP-winu a které je třeba pouze modifikovat. Proto byly u firmy KP-sys objednány dva moduly – pro import dat z MS Excel a pro porovnávání dat s ČNB. První exporty a porovnávání dat se předpokládají v souladu se záměry projektu na přelomu ledna a února 2002 po dokončení nezbytných přípravných prací s daty.

Přes řadu obtíží, daných značným zpožděním finančních prostředků, se však cíle projektu podařilo naplnit. Do projektu se zapojilo více než 50 pracovníků, z toho 44 „přepisovačů“, většina z nich projevila zájem pokračovat i v dalším roce. Projektu byla přizpůsobena řada procesů v STK, na něž více či méně navazuje, a to především v odd. retrokonverze a správy katalogů, jehož struktura činností byla v podstatě zcela podřízena požadovanému rozsahu plánovaných činností i objemu dat.

V této etapě tedy bylo:

- pořízeno cca 230 tis. záznamů,
- dalším zpracováním (přípravné a kontrolní práce) prošlo cca 210 tis. záznamů,
- fyzicky zkontrolováno (v režimu revize fondu mimo projekt) bylo cca 108 tis. dokumentů v depozitních skladech.

V souladu s harmonogramem a výsledky roku 2001 jsou v 1. čtvrtletí 2002 plánovány první importy dat do KP-winu a následně do OPAC a rovněž předání dat do CASLIN – Souborného katalogu ČR. To napomůže nejen ke zvýšení informovanosti uživatelů o fondu STK a současně možnosti využití existujících bibliografických záznamů dalšími knihovnami, ale umožní tak i zpřístupnění tohoto fondu jak uživatelům STK, tak uživatelům jiných knihoven prostřednictvím meziknihovních služeb.

3. OSI/NLP – Program TCI (Training Centre Initiative)

„Training Centre for Continuing Educations for Librarians in the Czech Republic – Výukové centrum MOLIN pro další vzdělávání knihovníků v ČR“

Řešitel: *PhDr. Pavla Kánská, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně*
Člen Řídícího a Organizačního výboru Výukového centra:
PhDr. Zdenka Kloučková

Účast Státní technické knihovny a jejího zástupce PhDr. Z. Kloučkové v projektu pokračuje. V lednu hostila STK jednání Řídícího a Organizačního výboru projektu, jemuž předcházela odborná přednáška doc. Lojdy z Masarykovy univerzity v Brně o distančním vzdělávání. Během roku proběhla řada jednání o možnostech převzetí koordinace činnosti Výukového centra od sdružení MOLIN, které bylo jeho iniciátorem, jinou organizací, mezi uvažovanými byla i STK. Ve spolupráci s ředitelem STK Ing. M. Svobodou a Mgr. Z. Houškovou, zastupující Národní knihovnou ČR a Svaz knihovníků a informačních pracovníků, byl zpracován návrh Programového prohlášení dalšího působení Výukového centra pro další vzdělávání knihovníků v ČR jako jedné z odborných sekcí SKIP. Materiál byl projednán na společném jednání Řídícího a Organizačního výboru Výukového centra v Českých Budějovicích dne 29. listopadu 2001 a byl přijat. Podpora OSI končí únorem roku 2002.

V rámci projektu proběhla vzdělávací akce „Personální management v knihovnách – rozvoj lidských zdrojů“ popsaná v části Školicí středisko STK.

4. Výzkumný záměr MSM 000010001

„Zajištění informačních zdrojů a služeb z oblasti techniky a příbuzných věd pro výzkum a vývoj“

Řešení výzkumného záměru MSM 000010001 v roce 2001 se podobně jako v roce předcházejícím soustředilo na nákup vybraných, z hlediska výzkumu a vývoje důležitých titulů zahraničních časopisů z oblasti techniky a aplikovaných přírodních věd do fondu STK. Současně pokračovalo poskytování návazných služeb. V roce 2001 se výše dotace stabilizovala: objem institucionální dotace dosáhl uspokojivých 26 381 tis. Kč. Z nich bylo vynaloženo téměř 24 mil. Kč na předplatné zahraničních časopisů pro výzkum a vývoj. Včasné přidělení dotace umožnilo připravit v dostatečném předstihu kvalitní výběr titulů z oblasti výzkumu a vývoje, přičemž byly znovu přehodnoceny priority výběru na základě stanovených kritérií. Při výběru byly využity i výsledky průzkumu zájmu o vědecké časopisy, provedeného v dubnu 2001 mezi českými institucemi aplikovaného výzkumu. Z institucionální dotace tak bylo na rok 2002 předplaceno celkem 576 titulů nejžádanějších zahraničních časopisů. Počet titulů, jejichž předplatné bylo financováno z dotace, tak sice oproti roku 2001 poklesl, současně však jejich seznam reprezentuje určité kvalitativní „jádro“, které by se v budoucnu nemělo výrazněji měnit. Ostatní tituly zahraničních časopisů, jejichž využití v STK není omezeno pouze na výzkum

výzkumné úkoly, granty

a vývoj, financovala STK v roce 2001 z vlastního rozpočtu. Z dotace je v současnosti hrazeno předplatné cca 31% všech titulů časopisů STK, její objem reprezentuje 74% nákladů na předplatné časopisů STK. Dotace výzkumného záměru je i nadále rozhodujícím a současně stabilizujícím zdrojem financování klíčových (a současně velmi nákladných) zahraničních periodik pro fond STK.

Služby poskytované STK pro sféru VaV v návaznosti na získané primární dokumenty vykázaly v roce 2001 v podstatě setrvalý stav. Podíl počtu požadavků sféry VaV na vnitrostátní meziknihovní služby (zahrnující klasické reprografické služby, elektronicky doručované kopie a meziknihovní výpůjční služby) na celkových službách tohoto typu oproti roku 2000 poklesl ze 48% na 46%, v absolutních číslech však i nadále výrazně vzrostl o 37%. U mezinárodních meziknihovních služeb tento podíl meziročně mírně poklesl o cca 10%, což lze přičíst především rostoucímu využívání přímého přístupu uživatelů do plnotextových bází dat, převážně účelově dotovaných z prostředků programu LI – Informační zdroje pro výzkum a vývoj.

V červnu 2001 proběhlo dle stanovených pravidel hodnocení výzkumného záměru MSM 000010001 na úrovni ministerstva. Hodnotitelská komise zhodnotila záměr stupněm B – dobrý. Následně bylo hodnocení projednáno na MŠMT se závěrem „pokračovat ve financování výzkumného záměru“.

Ing. Marie Vadlejchová
EKONOMICKÝ NÁMĚSTEK

MATERIÁLNÍ, PRACOVNÍ A PROVOZNÍ PODMÍNKY

Hospodaření STK

Státní technická knihovna je přímo řízenou organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Sídlí a své služby provozuje v Klementinu, kde má pronajato celkem 4 184,62 m^2 nebytového prostoru. Kromě toho má STK 2 090 m^2 depozitních skladů v Praze 4 – Písnici a ve Lhotě u Dolních Břežan.

STK byla v roce 2001 z 98,2% je financována přímo ze státního rozpočtu a ze 2,5% výnosy ze svých služeb. Závazné ukazatele rozpočtu STK na rok 2001 byly stanoveny v několika postupných úpravách. Konečná výše příspěvku na rok 2001 byla 104 394 tis. Kč, z toho 26 381 tis. Kč bylo určeno na institucionální dotaci výzkumného záměru, 7 071 tis. Kč na účelové dotace programů VaV a 7 831 tis. Kč na programy registrované v ISPROFIN. Limit mzdových prostředků činil 23 690 tis. Kč, z toho 23 402 tis. Kč bylo určeno na platy zaměstnanců a 288 tis. Kč na OPPP. Příspěvek na činnost použila Státní technická knihovna plně na zajištění své hlavní činnosti a na plnění úkolů daných jí Statutem. Jinou činnost STK neprovozuje.

Výnosy STK (účtová třída 6 celkem) dosáhly v roce 2001 výše 109 401 tisíc Kč v členění:

příspěvek MŠMT na provoz	104 394 tis. Kč
tržby z prodeje služeb	2 133 tis. Kč
úroky	117 tis. Kč
kursové zisky	17 tis. Kč
jiné ostatní výnosy	2 740 tis. Kč
z toho	
čerpání z fondu odměn	1 821 tis. Kč
platby za opožděné vrácení výpůjček a ztracené publikace	382 tis. Kč
dary	200 tis. Kč

Náklady STK (účtová třída 5 celkem) dosáhly výše 106 473 tis. Kč.

Největší položkou byla v roce 2001 položka na nákup knihovního fondu. Za knihy, časopisy, speciální informační zdroje a publikace pro mezinárodní výměnu bylo vydáno celkem 35 630 tisíc Kč, což představuje zvýšení o cca čtyři miliony Kč proti minulému roku, ovšem při prakticky stejném množství informačních materiálů.

materiální, pracovní a provozní podmínky

V posledních dvou letech se však významnou položkou stává nákup licencí pro přístup do databází s plnými texty periodik (6 343 tisíc Kč z účelové dotace programu LI), které významně rozšiřují spektrum informačních zdrojů pro uživatele.

Čerpání mzdových prostředků za rok 2001 představuje částku 25 461 tisíc Kč, sociální a zdravotní pojištění a příděl do FKSP částku 9 239 tisíc Kč.

Nájemné v Klementinu vč. služeb dosáhlo výše 6 502 tisíc Kč, odpisy částky 6 177 tisíc Kč. Významnými položkami jsou dále platby za energii (1 640 tisíc Kč), telekomunikační a síťové služby (1 538 tisíc Kč), opravy a servis výpočetní a reprografické techniky, atd.

Náklady v roce 2001

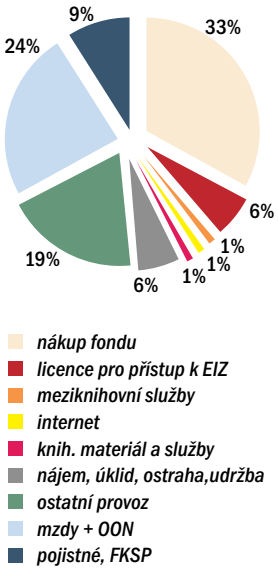

Pohled na **čerpání účelových prostředků a dotací** v tis. Kč podává následující tabulka:

Typ dotace	**Akce – projekt**	**NIV**	**IV**	**Úspora***
Institucionální dotace	výzkumný záměr MSM000010001	26 381		
Účelová dotace VaV	projekt LI200028 a LI01018	7 071	1 871	
účelový projekt MŠMT	nákup fondu, MMS, sítě	21 147		
ISPROFIN program 334 012	VISK2K, VISK2V, VISK5	929		
ISPROFIN program 333 022	Architektonická studie NTK	6 902	315	14
Celkem		62 430	2 186	14

* Vráceno do státního rozpočtu

Čerpání mzdových prostředků

Závazný ukazatel	**Limit** v Kč	**Skutečnost** v Kč	**Rozdíl** v Kč
Prostředky na platy	23 402 000	25 223 401	+ 1 821 401
OPPP	288 000	237 689	- 50 311

Překročení závazného ukazatele „prostředky na platy“ zaměstnanců STK za rok 2001, a to v celkové výši 1 821 401,– Kč, je plně kryto v souladu s § 59 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech čerpáním této částky z fondu odměn. Úspora v čerpání prostředků OPPP ve výši 50 311,– Kč se netýká účelově přidělených prostředků, které byly plně vyčerpány, a nebyly použity na dofinancování ostatních běžných výdajů.

Odvody z provozu, z odpisů a z titulu změny hospodářsko-právní formy nebyly STK nařízeny. V roce 2001 neměla STK žádný příjem z prodeje nemovitého majetku. Do dne účinnosti zákona č. 187/2001 Sb. odvedla STK na účet č. 6015-821001/0710 odvod z pronájmu nemovitého majetku ve výši 18 394,– Kč.

Hospodářským výsledkem hlavní činnosti STK za rok 2001 je zisk ve výši 2 927 932,– Kč. Tato částka se snižuje o položku upravující hospodářský výsledek,

tj. o úsporu účelových prostředků na financování ostatních běžných výdajů u akce „STK Architektonická studie Národní technické knihovny“ (ISPROFIN – program 333 022). Úspora je ve výši 14 243,02 Kč. Upravený hospodářský výsledek STK za rok 2001 činí 2 913 689,–Kč.

Náklady na provoz, údržbu a opravy

Z běžných provozních nákladů si největší část vyžádá pronájem prostor v Klementinu od Národní knihovny ČR. V roce 2001 dosáhlo nájemné včetně služeb spojených s nájemným částky 6 502 tisíc Kč.

Dalšími výraznými položkami, spojenými s provozem, jsou:

poplatky za připojení na internet	746 tis. Kč
ostraha	346 tis. Kč
knihovnický materiál a vazba publikací	1 110 tis. Kč
doprava	346 tis. Kč
energie	1 640 tis. Kč
opravy a údržba výpočetní a reprografické techniky	298 tis. Kč
úklid	600 tis. Kč
opravy a údržba depozitních skladů	289 tis. Kč

Úpravy objektu

V roce 2001 byly opraveny především prostory výpůjčního protokolu v Klementinu. Dále byly v rámci reorganizace STK provedeny nutné přesuny, bylo zkontrolováno vybavení jednotlivých kanceláří v Klementinu, provedeny drobné opravy, vymalováno apod. V depozitním skladu v Písnici byla provedena oprava střechy, okapů, izolace proti vodě a menší opravy vnitřků budov. V depozitním skladu ve Lhotě u Dolních Břežan byly opraveny fasády haly č. 1 i haly č. 2.

DARY STÁTNÍ TECHNICKÉ KNIHOVNĚ

Knižní dary

- 183 knihy a seriály (159 českých, 24 zahraničních)
- 43 tituly časopisů (8 českých, 35 zahraničních)
- 4 353 firemní informační zdroje (809 českých, 3 544 zahraničních, z toho 61 adresář)

Finanční dary

V roce 2001 STK obdržela finanční dar od firmy ŠKODA AUTO a.s., Mladá Boleslav ve výši 50 000,– Kč na nákup časopisů a ze zahraničí finanční dar 10 000,– NGL (v přepočtu 150 219,33 Kč) od firmy Elsevier Science, Amsterodam na propagační brožuru o Národní technické knihovně.

PŘEHLED NAKUPOVANÝCH ELEKTRONICKÝCH ZDROJŮ

Pro uživatele i pro služební potřebu byly v STK k dispozici následující báze dat (BD):

ACS – on-line přístup do kompletního „package“ plných textů všech 34 elektronických časopisů vydávaných American Chemical Society, zpřístupněných na základě konsorciální multilicence

AP – on-line přístup do plných textů 207 elektronických časopisů vydávaných vydavatelstvím Academic Press a zpřístupněných prostřednictvím služby IDEAL na základě konsorciální multilicence včetně retrospektivy od roku 1993

ASPI – BD na CD-ROM, zpřístupněná na Ultra*Netu pro uživatele STK, prezentuje ucelený systém právních informací v ČR (plné texty právních předpisů aktuálních i historických, judikatury a stanovisek soudů, anotace z právnické a ekonomické literatury)

Compendex – BD na CD-ROM zpřístupněná pro uživatele na Ultra*Netu STK, obsahuje komplexní informace o významné technické literatuře ze strojírenství a souvisejících oborů, abstrakta, bibliografická BD

Computer Select – do r. 2000 BD na CD-ROM, zpřístupněná pro uživatele na Ultra*Netu STK pro tři současné přístupy, od r. 2001 on-line databáze zakoupená STK pouze jako jednouživatelská verze. Nabízí rozsáhlé informace z oblasti výpočetní techniky a informačních technologií, informace o firmách a jejich produktech, plné texty nebo anotace článků z časopisů a publikací zaměřených na výpočetní techniku (HW a SW)

ČNB – báze dat na CD-ROM zakoupená pro uživatele STK i pro služební účely, zpřístupněná na Ultra*Nnetu, obsahuje BD české knihy, zahraniční bohemika, disertace a autoreferáty, spec. dokumenty, jmenné autority, články v českém tisku a periodika v ČR, bibliografická BD

ČSNI – báze dat na CD-ROM zpřístupněná pro uživatele na Ultra*Netu STK, obsahuje seznam platných norem, bibliografická BD

eIFLDirect/EBSCO – on-line DB s celonárodní licencí zpřístupňuje uživatelům plné texty cca 5 000 titulů časopisů a 1 300 informačních brožur a příručních publikací především z oblasti humanitních věd a medicíny

přehled nakupovaných elektronických zdrojů

Firemní monitor – báze dat na CD-ROM zpřístupněná pro uživatele na Ultra*Netu. Prezentuje ji osm BD: registr organizací, monitor tisku, monitor inzerce, firemní kontakty, profily emitentů, účetní uzávěrky, monitor burzy, manažeři a vlastníci v ČR i SR

INSPEC – báze dat na CD-ROM zpřístupněná pro uživatele STK na jednom PC v referenčním středisku, obsahuje články s abstrakty z oblasti fyziky, elektrotechniky a výpočetní techniky, automatizační a řídicí techniky a informačních technologií, bibliografická BD

ISSN Compact – autoritativní bibliografická databáze obsahující Registr ISSN současně vydávaných i nepokračujících seriálových publikací ze světa včetně ČR, kterým je přiděleno mezinárodní seriálové číslo ISSN. Obsahuje rovněž databázi Serial Title Word Abbreviations

LINK/Springer – on-line BD s celostátní licencí nabízí uživatelům přístup k plným textům článků 426 vybraných titulů periodik vydávaných nakladatelstvím Springer

Metadex – on-line BD nabízí uživatelům elektronickou verzi referátových časopisů Metals Abstracts, Metal Abstracts Index a Alloys Index. Přístup STK do BD je podmíněn odběrem papírového titulu Metals Abstracts

PCI – on-line BD s celostátní licencí nabízí uživatelům bibliografické záznamy článků převážně ze společenskovědních periodik s retrospektivou 1770–1990

ProQuest – on-line BD s celostátní licencí nabízí uživatelům cca 7 000 periodik především z oblasti společenskovědní, cca 50% článků je zpřístupněno v plných textech

ScienceDirect/Elsevier Science – on-line BD s konsorciální licencí zpřístupňuje uživatelům plné texty článků 427 časopisů z oblasti techniky, přírodních a společenských věd a medicíny z nakladatelství Elsevier

SIGLE – BD na CD-ROM zpřístupněná pro uživatele i služební účely STK na Ultra*Netu STK, obsahuje System For Information On Grey Literature in Europe, informace o „šedé literatuře“ – především výzkumné zprávy a disertace, bibliografická BD

TAM-TAM/Anopress – on-line BD zakoupená STK pro uživatele – zpřístupňuje v mediální části plné texty článků z českého tisku, záznamy zpravodajských, publicistických a diskusních pořadů rozhlasu a televize, v části vědomostní zpřístupňuje informace referenčního a encyklopedického charakteru, plné texty zákonů a vyhlášek

Ulrich's Plus – BD na CD-ROM zakoupená pro služební účely a zpřístupněná na Ultra*Netu STK, zajišťuje přístup k Bowker's International Serials, informace o aktivních i zaniklých titulech periodik a ročenek z celého světa, bibliografická BD

přehled nakupovaných elektronických zdrojů

Web of Science – on-line BD s konsorciální licencí nabízí uživatelům systém tří citačních indexů (Science Citation Index Expanded, Social Sciences Citation Index, Arts & Humanities Citation Index), bibliografické informace včetně abstrakt a citovaných referencí

JCR – Journal Citation Reports – jednouživatelská on-line BD zpřístupňuje údaje pro vyhodnocování a porovnávání odborných vědeckých časopisů, uvádí index Impact factor. Je využívána veřejností i pro služební potřeby

Wiley – Elektronické verze 68 titulů časopisů nakladatelství Wiley předplacených členy konsorcia zpřístupňované on-line prostřednictvím služby InterScience uživatelům STK na základě konsorciální multilicence.

Elektronické verze 80 titulů časopisů nakupovaných od vědeckého knihkupectví **MINERVA** zpřístupňované on-line prostřednictvím služby M/e/o/s uživatelům STK na základě odběru tištěných titulů.

Přehled uvedených bází a jejich obsahové charakteristiky jsou uvedeny na webových stránkách STK.

PŘEHLED POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM V ROCE 2001

§ 18, odst. 1, písm. a)

Počet podaných žádostí o informace: **0**

§ 18, odst. 1, písm. b)

Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: **0**

§ 18, odst. 1, písm. c)

Opis podstatných částí každého rozsudku soudu: **0**

§ 18, odst. 1, písm. d)

Výsledky řízení o sankcích za nedodržování tohoto zákona bez uvádění osobních údajů: **0**

§ 18, odst. 1, písm. e)

Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: **0**

PUBLIKAČNÍ A PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST ZAMĚSTNANCŮ STK

Publikační činnost

ANDRÁŠOVÁ, Jindra. Profil knihovního fondu Státní technické knihovny In: CASLIN 2001, Popis a zpřístupnění dokumentů: nová výzva, Praha: Akademie věd ČR 2001, s. 5–9

BAYER, Jan. Multilicence pro přístup k plným textům vydavatelství Springer In: Čtenář, ISSN 0011-2321 – Roč. 53, č.10 (2001), s. 283–284

JEŘÁBKOVÁ, Eva. E-serials in libraries – country report: Czech Republic – resume In: IFLA Newsletter, ISSN 0264-4738, č.39 (2001), s. 20–21

KOLÁŘOVÁ, Mária; ŠVASTOVÁ, Zuzana; BAYER, Jan. Projekt Virtuální polytechnická knihovna In: Knihovny současnosti 2001. Sborník z konference konané 11.–13. 9. 2001 v Seči u Chrudimi. Brno: Sdružení knihoven ČR 2001, s. 216–236

KOLÁŘOVÁ, Mária. Elektronické zdroje, licence, konsorcia In: Čtenář, ISSN 0011-2321 – Roč. 53, č. 11 (2001), s. 311–313

SVOBODA, Martin. Lettersoup In: Národní knihovna, roč. 12, č. 1 (2001), s. 38–40

SVOBODA, Martin. Informační technologie v českých knihovnách na přelomu tisíciletí In: Itlib, roč. 1, č. 1 (2001)

SVOBODA, Martin. Knihovna a knihovník v třetím tisíciletí? In: Národní knihovna, roč. 12, č. 1 (2001), s. 7–9

ŠMILAUER, Bohdan a kol. Portál STM konsorcia dvanácti knihoven In: Knihovny současnosti 2001. Sborník z konference konané 11.–13. 9. 2001 v Seči u Chrudimi. Brno: Sdružení knihoven ČR 2001, s. 237–262

Přednášky

ANDRÁŠOVÁ, Jindra. Profil knihovního fondu Státní technické knihovny. Konference CASLIN 2001, Beroun, 27.–31. 5. 2001

BAYER, Jan. Multilicence pro přístup k plným textům vydavatelství Elsevier Science a Springer v rámci projektu Virtuální polytechnická knihovna. Seminář Elektronické služby knihoven teoreticky. Praha, STK, 27. 2. 2001

HANINGEROVÁ, Jiřina. Elektronické doručování dokumentů ze systému JASON a SUBITO. Seminář Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví – Elektronické služby knihoven prakticky. Praha, STK, 10. 4., 12. 6., 19. 6., 26. 6., 5. 12. 2001

publikační a přednášková činnost zaměstnanců stk

HŘÍBALOVÁ, Kateřina; ŘÍHOVÁ, Markéta. Skenování, zhotovování kopií dodávaných elektronickou cestou, práce s různými typy grafických formátů. Seminář Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví – Elektronické služby knihoven prakticky. Praha, STK, 10. 4., 12. 6., 19. 6., 26. 6., 5. 12. 2001

JEŘÁBKOVÁ, Eva. Elektronické seriály na českém iInternetu a jejich identifikace v systému ISSN, Info-party pořádaná Českou informační společností (ČIS), Praha, Novotného lávka, 13. 11. 2001

JEŘÁBKOVÁ, Eva. E-serials in Czech Libraries – Country report. Electronic Serials in Libraries – International Workshop. Zagreb, National and University Library, 19.–20. 4. 2001

JEŘÁBKOVÁ, Eva. Mezinárodní standardní identifikační systémy ISSN, ISBN, ISMN. Rekvalifikační knihovnický kurz NK ČR. Praha, NK ČR, 12. 9. 2001

KLOUČKOVÁ, Zdeňka. První praktické zkušenosti s distančním vzděláváním formou ONLINE2000 Centra ve Státní technické knihovně. Konference RUFIS 2001, Plzeň, Západočeská univerzita, 6. 9. 2001

KLOUČKOVÁ, Zdeňka. První zkušenosti s využitím ONLINE2000 Centra pro vzdělávání pracovníků Státní technické knihovny. Konference E-learning v praxi firemního vzdělávání, Praha, 25. 4. 2001

KOLÁŘOVÁ, Mária; SMETANOVÁ, Dana. Primární a sekundární zdroje zpřístupňované v rámci programu LI (Informační zdroje pro výzkum a vývoj). Přednáška na semináři Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví – Elektronické služby knihoven teoreticky. Praha, STK, 27. 2. 2001

KOLÁŘOVÁ, Mária. Virtuální polytechnická knihovna. Konference Knihovny současnosti 2001, Seč u Chrudimi, 11.–13. 9. 2001

SMETANOVÁ, Dana. Práce s plnotextovými databázemi ScienceDirect a LINK/Springer. Seminář Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví – Elektronické služby knihoven prakticky, Praha, STK, 10. 4., 12. 6., 19. 6., 26. 6., 5. 12. 2001

SVOBODA, Martin. Dvě cesty aneb jaký knihovní systém potřebujeme pro rok 2003. CPVŠK, Brno, 23.–24. 10. 2001

SVOBODA, Martin. Projekt Národní technické knihovny. Konference Knihovny a Architektura, Olomouc, 9.–11. 9. 2001

SVOBODA, Martin. Přežili rok 2000: a co teď? Konference RUFIS 2001, Plzeň, 5.–6. 9. 2001, dostupné na <http://www.rufis.zcu.cz/sbornik.pdf >

SVOBODA, Martin. Přežili rok 2000: a co teď? Seminář Automatizace knihovnických procesů, Liberec, 24.–25. 4. 2001, dostupné na <http://knihovny.cvut.cz/akp/clanky/01.pdf>

SVOBODA, Martin. Informační technologie v knihovnictví. Seminář ČSVTS: IT, ČSVTS a SIP, Praha, 3. 4. 2001

ŠMILAUER, Bohdan. Portál STM. Seminář Digitální knihovna, SKIP a ÚISK, Praha, 25. 9. 2001

PŘEHLED ÚTVARŮ STK

(k 31. 12. 2001, podle číselného označení útvarů)

	NÁZEV ÚTVARU	VEDOUCÍ PRACOVNÍK ÚTVARU
1	**ředitel STK**	***Ing. Martin Svoboda***
	statutární náměstek ředitele	***PhDr. Jan Bayer, CSc.***
11	sekretariát	*Ing. Jan Kašpar*
121	ref. Public relations	*Mgr. Lenka Kocánová*
122	ref. vzdělávání	*PhDr. Zdenka Kloučková*
123	ref. koncepcí a metodiky	*Mgr. Zuzana Švastová*
13	odd. informačních technologií	*Ing. Bohdan Šmilauer*
14	odd. řízení a provozu počítačových sítí	*Ing. Jiří Vild*
2	**odbor tvorby fondů**	***Mgr. Štěpánka Žižková***
21	odd. akvizice a jmenného popisu knih	*Ing. Eva Králiková*
22	odd. akvizice a jmenného popisu časopisů	*PhDr. Jindra Andrášová*
23	odd. akvizice a jmenného popisu speciálních informačních zdrojů	*Ing. Jitka Marhoulová*
24	odd. retrokonverze a správy katalogů	*Eva Šebková*
3	**odbor služeb, správy a ochrany fondů**	***Mgr. Mária Kolářová***
301	ref. PSH	*Mgr. Jana Vondráková*
31	odd. základních služeb	*Vladimíra Vojtěchová*
32	Referenční středisko	*Ing. Dana Smetanová*
33	odd. meziknihovních služeb	*Mgr. Jiřina Haningerová*
34	odd. reprografie a digitálních služeb	*Blanka Gerlachová*
4	**Středisko národních a mezinárodních systémů**	***PhDr. Jan Bayer, CSc.***
41	odd. bibliografických systémů	*PhDr. Eva Jeřábková*
42	odd. kooperačních systémů a organizací	*Mgr. Ivana Medková*
5	**odbor ekonomického náměstka**	***Ing. Marie Vadlejchová***
501	ref. investic a energetiky	*Věra Novotná*
51	odd. ekonomické	*Jarmila Hrachová*
511	ref. personalistiky	*Jana Savinová*
52	odd. účtárny	*Jarmila Liprtová*
53	odd. technické a správní	*Růžena Krejčová*
6	**odb. správy a ochrany fondů**	***PhDr. Anna Patočková***
61	odd. správy fondů	*Ivana Kinzlerová*
62	odd. ochrany fondů	*Želmíra Petrová*
63	odd. revize a obsahové prověrky fondů	*František Chlumský*

JMENNÝ SEZNAM PRACOVNÍKŮ V ROCE 2001

Marie Adamová
Růžena Altmanová
PhDr. Jindra Andrášová
Alena Balounová
Pavel Barecz
Robert Bartoš
Zdeňka Baumannová
PhDr. Jan Bayer, CSc.
Marie Bílková
Anna Bittnerová
Zuzana Boltíková
Jiří Borovan
RNDr. Jiří Bořil
Pavel Brhel
Mgr. Jan Broum
Ing. Jozef Bukový
Jitka Cacková
Ing. Miloslava Čelková
Marcela Červenková
Stefania Čiháková
Hana Doubková
Zdeňka Drábová
Eva Dudeková
Alena Dvořáková
Jarmila Erbenová
Ing. Zdenka Fontánová
Bc. Bohdana Frantíková
Eva Fröhlichová
Alexandr Furik
Renata Galusová
Blanka Gerlachová
Dana Grimová
Hana Grolichová
Miroslava Grycová
Martin Hála
Eva Halamová
Iva Halušková
Mgr. Jiřina Haningerová
Adriana Hanusová
Bc. Jan Hasala
Ing. Eva Hášová
PhDr. Ivan Hauzner
Mgr. Václav Heicl
Věra Hejmová
Jana Himlová
Zdeněk Holeček
Anna Holečková
PhDr. Stanislav Hošťálek
Věra Hrabovská
Jarmila Hrachová
Ludmila Hráská
Jan Hrbatík
Eva Hrdinová
Josef Hrubeš
Kateřina Hříbalová
Eva Chlumská
František Chlumský
Jiřina Chroustovská
Irena Chválová
Jana Janečková
Ing. Ida Janovcová
PhDr. Eva Jeřábková
PhDr. Jaroslava Jílková
Vladimír Jirák
Andrea Juraševská
prof. Jiří Kábrt, DrSc.

Lukáš Kalivoda
RNDr. Ryszard Kantor, CSc.
Jana Kašíková
Ing. Jan Kašpar
Ondřej Kašpar
Jana Kindlová
Ivanka Kinzlerová
Olga Klimánková
PhDr. Zdenka Kloučková
Zdenka Koberová
Mgr. Lenka Kocánová
Edita Kocková
Mgr. Mária Kolářová
Ing. Ivana Konečná
Karel Kořínek
Markéta Kosinová
PhDr. Helena Kováříková
Jaroslava Krákorová
Ing. Eva Králiková
Olga Krausová
Růžena Krejčová
Marta Kuchařová
Miroslava Kuklová
Olga Kutilová
PhDr. Jana Květoňová
Jarmila Liprtová
Ondřej Litecký
RNDr. Stanislav Luňák, CSc.
Miroslava Malotová
Ing. Jitka Marhoulová
Ivan Marinák
Jaroslav Marinák
Ivana Marináková
Věra Marináková
Magdalena Maršíková
Ivona Matějovská
Lukáš Mázl
Ivana Medková
Jitka Měkotová, prom.fil.
Ing. Petr Michalec
Karel Mikulecký
Zdenka Nekolná
Ing. Jindřiška Nesvadbová
Jiřina Nindlová
Iva Nová
Petr Novák
Pavla Nováková
Věra Novotná
Ing. Roman Ouzký
Marta Paďourová
Ing. Roman Palka
PhDr. Anna Patočková
František Pavlíček
Milena Pavlová
Michaela Pelikánová
Olga Peřková
Želmíra Petrová
PhDr. Milada Píšková
Linda Podhájecká, DiS.
Alexandra Pochobradská
Jiří Pokorný
Elena Poláčková
Věra Pondělíčková
Jindřich Poskočil
Mgr. Ludmila Primusová
Ing. Petra Procházková
Mgr. Olga Pruszaková
RNDr. Soňa Přádná, CSc.
Květoslava Pšeničková
Julie Pučová
Miroslav Ráž
Ing. Hana Reichlová
Ing. Jiří Remeš
PhDr. Miloslava Rupešová
Pavla Růžičková
Soňa Ryndová
Renáta Řeháková
Ing. Jiří Řezník
Markéta Říhová
Jana Savinová
Ing. Marie Sedláčková
Jakub Sháněl
Ing. Evžen Sidorin
Jana Sklenaříková
Marie Skořepová
Petr Slapnička
Ing. Dana Smetanová
Mgr. Pavel Smolka, CSc.
Luděk Smutný
Helena Sobotková
Kristina Sommernitzová
PhDr. Eva Sošková

jmenný seznam pracovníků

Jiřina Stránská
Jana Strouhalová
Mgr. Vlastimila Stříbrná
Jana Suchá
Ing. Karel Suchý
Ing. Martin Svoboda
Helena Šandová
Jana Šatopletová
Eva Šebková
Jana Šenkýřová
Milada Šenkýřová
Michala Šindelářová
Mgr. Zdeňka Šírková
Eva Škodová
Ing. Bohdan Šmilauer
Jiří Šťastný
Marie Štěrbová
Josef Šutera
Mgr. Zuzana Švastová
Věra Taufmanová
Ivana Tichá
RNDr. Jaroslava Trčková
Marie Trnková
Barbora Tvarožková
Ing. Marie Vadlejchová
Renata Valníčková
Ing. Jiří Vild
Ing. Martin Vojnar
Vladimíra Vojtěchová
Libuše Vojtíšková
Mgr. Jana Vondráková
Mgr. Petruška Vrbovcová
Ing. Petr Žabička
Milena Židová
Mgr. Štěpánka Žižková
Mgr. Yveta Žižňavská
Ing. Jelena Žlábková

HLAVNÍ STATISTICKÉ UKAZATELE ČINNOSTI STK V ROCE 2001

Název statistického ukazatele		2000	2001	01/00 v %
FONDY				
Stav primárních fondů k 31. 12.	celkem	1 523 104	1 503 522	99%
základní fond		1 113 674	1 118 940	100%
speciální fond		132 588	107 712	81%
fond mikrografických médií		276 782	276 784	100%
fond elektronických dokumentů		60	86	143%
volně přístupno	celkem	73 291	51 006	70%
Přírůstek primárních fondů	celkem	12 982	11 146	86%
základní fond		7 990	7 611	95%
speciální fond		4 949	3 507	71%
fond mikrografických médií		8	2	25%
fond elektronických dokumentů		35	26	74%
Počet odebíraných titulů časopisů		1 770	1 863	105%
Úbytek primárních fondů	celkem	44 203	30 728	70%
Počet záznamů v lístkových katalozích		4 250 525	4 270 096	100%
Počet využívaných bází dat		26	31	119%
vlastních		5	7	140%
na CD-ROM		10	9	90%
on-line na základě licence		11	15	136%
Počet záznamů uživatelských bází vlastních vč. OPAC		160 596	237 699	148%
SLUŽBY				
Výpůjčky z fondů knihovny	celkem	298 150	265 165	89%
ze základního fondu vč. prodloužení		171 040	180 364	105%
absenční osobní		166 969	153 531	92%
MVS		14 210	13 813	97%
MMVS		347	248	71%
prezenční protokolované		32 463	24 832	76%
ze speciálního fondu		127 110	84 801	67%
absenční osobní		102	37	36%
MVS, MMVS		0	0	
prezenční protokolované		1 126	249	22%
z archivu FL		120 276	78 221	65%
z fondu norem		5 337	5 945	111%
z fondu mikrografických médií		1 480	604	41%
výpůjčky elektronických dokumentů		17	31	182%
Výpůjčky z fondů zahraničních knihoven		4 221	3 792	90%
Reprografické služby				
Vyřízeno externích požadavků	celkem	28 751	30 287	105%
Zhotoveno jednotek (vč. interních)	celkem	276 224	285 441	103%
xerokopií (stran)		237 545	245 524	103%
zvětšenin (kusů)		3 067	1 599	52%
kopií (souborů/stran) doručených elektronicky		35 612	38 318	108%
VPK				
Počet záznamů Souborného katalogu VPK		nesledováno	4 842	
Služby VPK prostřednictvím STK		nesledováno	3 350	
VZDĚLÁVÁNÍ				
Počet vzdělávacích akcí		50	84	168%
Počet účastníků celkem		573	743	130%
UŽIVATELÉ				
Počet fyzických a virtuálních uživatelů		12 690	13 156	104%
Počet návštěvníků knihovny za rok		282 094	337 349	120%
z toho virtuálních návštěvníků		179 765	234 474	130%
ÚDAJE PRO STÁTNÍ STATISTIKU				
Na nákup literatury vynaloženo	v tis. Kč	31 914	35 630	112%
Počet míst ve studovnách		118	120	102%
Počet zpracovaných rešerší a bibliografií		89	22	25%
Počet vydaných publikací		5	2	40%
Přepočtený stav pracovníků knihovny		154,9	155,8	101%

STATISTIKA ČINNOSTI STK V ROCE 2001

A. FONDY

1. Stav, přírůstek a úbytek primárních fondů (knihovních jednotek/svazků)

Číslo	Údaj	Stav 2000 2000	Přírůstek 2001	Přírůstek	Přír. 01/00 v %	Úbytek 2000	Úbytek 2001	Úbyt. 01/00 v %	Stav 2001	Stav 01/00 v %
1	Stav primárních fondů celkem	1 523 104	12 982	11 146	85,9%	44 203	30 728	69,5%	1 503 522	98,7%
1.1	základní fond	1 113 674	7 990	7 611	95,3%	5 568	2 345	42,1%	1 118 940	100,5%
1.1.1	knihy a seriály	733 433	2 532	2 585	102,1%	5 568	2 345	42,1%	733 673	100,0%
1.1.2	vázané časopisy	380 241	5 458	5 026	92,1%	0			385 267	101,3%
1.2	speciální fond	132 588	4 949	3 507	70,9%	38 635	28 383	73,5%	107 712	81,2%
1.2.1	časopisy (firemní)	5 145	1 378		0,0%	0			5 145	100,0%
1.2.2	adresáře a veletržní katalogy	969	87	85	97,7%	643		0,0%	1 054	108,8%
1.2.3	disertace	717	717	700	–	0		–	1 417	197,6%
1.2.4	výzkumné zprávy	61	61	126	–	0		–	187	306,6%
1.2.5	normy	39 632	2 028	1 868	92,1%	0			41 500	104,7%
1.2.6	ostatní (FIZ)	86 064	678	728	107,4%	37 992	28 383	74,7%	58 409	67,9%
1.3	fond mikrografických médií	276 782	8	2	25,0%	0	0		276 784	100,0%
1.3.1	knihy	18 218	8	2	25,0%	0			18 220	100,0%
1.3.2	časopisy	258 564	0	0		0	0		258 564	100,0%
1.4	elektronické dokumenty[1)]	60	35	26	74,3%	0			86	143,3%

[1)] zahrnuje pouze samostatné elektronické dokumenty, nejsou započteny databáze na CD-ROM v síti STK

2. Fond přístupný ve studovnách

Číslo	Údaj	Stav 2000	Přírůstek 2001	Úbytek 2001 (přemístěno)	Stav 2001
2.	Přístupný fond celkem	73 291	2 951	25 236	51 006
2.1	knihy	3 814	104	421	3 497
2.2	tituly časopisů	1 844	157	9	1 992
2.2.1	z toho referátových	12	0	3	9
2.2.2	firemních	230	67	9	288
2.3	speciální fond	65 791	2 104	24 806	43 089
2.3.1	adresáře a veletržní katalogy	880	190	6	1 064
2.3.2	normy	39 632	1 868	0	41 500
2.3.3	ostatní	25 279	46	24 800	525
2.4	elektronické dokumenty	1 842	586	0	2 428
2.4.1	primární	47	20	0	67
2.4.2	sekundární (referenční)	18	0	0	18
2.4.3	přílohy (CD-ROM)	1 777	566	0	2 343

3. Skladba přírůstku knih, seriálů a firemní literatury

statistiky

3.1 Základní fond - knihy a seriály

Číslo	Údaj	Nákup	Dar	Výměna	Náhrady	Celkem	%
3.1	Knihy a seriály	2 280	183	115	7	2 585	100,0%
3.1.1	domácí	1 477	159	0	7	1 643	63,6%
3.1.2	zahraničí	803	24	115	0	942	36,4%

3.2 Speciální fond

Číslo	Údaj	Nákup	Dar	Výměna	Přijato k archivaci	Celkem	%
3.2	Speciální fond	1 889	64	30	796	2 779	100,0%
3.2.1	Adresáře a veletrž. katalogy	21	64	0	0	85	100,0%
3.2.1.1	domácí		12			12	14,1%
3.2.2.2	zahraniční	21	52			73	85,9%
3.2.3	disertace domácí				700	700	100,0%
3.2.4	výzkumné zprávy	0	0	30	96	126	100%
3.2.4.1	domácí					0	0%
3.2.4.2	zahraniční			30	96	126	100%
3.2.5	normy	1 868	0	0	0	1 868	100%
3.2.5.1	domácí	1 868	0	0	0	1 868	100%
3.2.5.2	zahraniční	0	0	0	0	0	0%

4. Skladba přírůstku časopisů

4.1 Odebírané časopisy

Číslo	Údaj	1997	1998	1999	2000	2001	98/97 v %	99/98 v %	00/99 v %	01/00 v %
4.1	Počet titulů celkem	2 162	1 671	1 702	1 770	1 863	77,3%	101,9%	104,0%	105,3%
4.1.1	základní fond	2 042	1 551	1 702	1 770	1 863	76,0%	109,7%	104,0%	105,3%
4.1.2	z toho firemní časopisy [1)]	120	120	207	235	229	100,0%	172,5%	113,5%	97,4%

[1)] do r. 1998 nejsou firemní časopisy zahrnuty v položce 4.1.1 základní fond

4.2 Skladba odebíraných titulů podle původu a způsobu nabytí

Číslo	Údaj	Nákup	Výměna	Nákup i dar - PV	Povinný výtisk	Členství	Dar vč. vyžádaného	Celkem	%
4.2	Tituly časopisů celkem	1 110	130	92	249	5	277	1 863	100,0%
4.2.1	domácí	25		92	249		30	396	21,3%
4.2.2	zahraničí	1 085	130			5	247	1 467	78,7%

statistiky

5. Tvorba katalogů

5.1 Zpracování fondu

Číslo	Údaj	1997	1998	1999	2000	2001	98/97 v %	99/98 v %	00/99 v %	01/00 v %
5.1	Věcné zpracování									
5.1.1	knih	4 060	3 169	2 836	1 558	2 345	78,1%	89,5%	54,9%	150,5%
5.1.2	časopisů	247	146	168	128	94	59,1%	115,1%	76,2%	73,4%
5.1.3	disertací		nesledováno		717	700	–	–	–	97,6%
5.1.4	výzkumných zpráv		nesledováno		61	126	–	–	–	206,6%
5.1.5	FL (tituly)	6 912	6 944	4 103	751	814	100,5%	59,1%	18,3%	108,4%
5.1.6	mikrografických médií	9	9	4	4	2	100,0%	44,4%	100,0%	50,0%
5.1.7	elektronických médií	2	3	2	33	26	150,0%	66,7%	1650,0%	78,8%
5.2	Jmenné zpracování									
5.2.1	knih	4 381	3 618	3 096	2 650	2 765	82,6%	85,6%	85,6%	104,3%
5.2.2	časopisů	5 512	3 946	5 631	5 458	4 919	71,6%	142,7%	96,9%	90,1%
5.2.3	disertací		nesledováno		717	700	–	–	–	–
5.2.4	výzkumných zpráv		nesledováno		61	126	–	–	–	–
5.2.5	FL (tituly)	6 972	6 944	4 103	765	813	99,6%	59,1%	18,6%	106,3%
5.2.6	mikrografických médií	11	8	10	8	2	72,7%	125,0%	80,0%	25,0%
5.2.7	elektronických médií	2	3	2	35	26	150,0%	66,7%	1750,0%	74,3%
5.3	Retrokonverze záznamů									
5.3.1	knih	936	825	1 690	6 183	230 535	88,1%	204,8%	365,9%	3728,5%
5.3.2	časopisů	0	0	0	0	0				

5.4 Lístkové katalogy (počet záznamů)

Číslo	Údaj	Stav 2000	Přírůstek 2001	Stav 2001
5.4	Lístkové katalogy celkem[1]	4 250 525	19 571	4 270 096
5.4.1	Služební katalogy a seznamy celkem	2 038 979	19 571	2 058 550
5.4.1.1	generální katalog knih	815 346	4 594	819 940
5.4.1.2	generální katalog časopisů	437 769	9 951	447 720
5.4.1.3	přírůstkový seznam knih[3]	219 982		219 982
5.4.1.4	přírůstkový seznam časopisů[4]	131 580		131 580
5.4.1.5	místní seznam knih	209 237		209 237
5.4.1.6	místní seznam časopisů	225 065	5 026	230 091
5.4.2	Čtenářské katalogy celkem[1] [2]	2 211 546		2 214 269
5.4.2.1	jmenný	809 344		809 344
5.4.2.2	předmětový	462 289		462 289
5.4.2.3	systematický	718 084		718 084
5.4.2.4	časopisů názvový	193 762	2 330	196 092
5.4.2.5	časopisů systematický	28 067	393	28 460
5.4.2.6	kartotéka novinek	21 259	2 615	23 874

[1] kartotéka novinek nezahrnuta do součtu
[2] Čtenářské lístkové katalogy knih se od r. 1999 nedoplňují. Přírůstky knih jsou uvedeny v BD Katalog.
[3] lístkový přírůstkový seznam knih není od r. 1996 doplňován
[4] lístkový přírůstkový seznam časopisů není od r. 1996 doplňován

5.4.3 Údržba katalogů

Číslo	Údaj	2000	2001
5.4.3.1	Zrevidováno záznamů	16 880	11 090
5.4.3.2	Doplněno záznamů	5 524	5 878
5.4.3.3	Vyřazeno záznamů	8 742	18 670

6. Obsahová prověrka a generální inventární revize fondů

6.1 Obsahová prověrka

Číslo	V rámci obsahové prověrky bylo	Prověřeno	Vyřazeno knih. jedn.
6.1	celkem		31 667
6.1.1	z toho základní fond	5 623	3 284
6.1.2	specializované fondy		
6.1.2.1	z toho normy	0	0
6.1.2.2	firemní literatura	322 MDT	28 383

6.2 Generální inventární revize

Číslo	Fyzicky bylo zrevidováno	knih. jedn.
6.2.1	Zákl. fond A10000-A37000 (v rámci retrokonverze)	12 204
6.2.2	Zákl. fond 1913-1963 (v rámci retrokonverze)	108 852
6.2.3	Jádro historického fondu	2 007

7 Báze dat

7.1 Báze dat pro uživatele

Číslo	Údaj	Počet záznamů		
		stav 2000	změny 2001	stav 2001
7.1.1	BD STK přístupné službami internetu	160 596	77 103	237 699
7.1.1.1	OPAC knih	150 662	4 747	155 409
7.1.1.2	OPAC časopisů	3 403	-81	3 322
7.1.1.3	Báze šedé literatury	757	640	1 397
7.1.1.4	Firemní časopisy[1]	48	zrušeno	0
7.1.1.5	Firemní literatura[2]			57 651
7.1.1.6	Česká národní databáze ISSN	5 726	424	6 150
7.1.1.7	Normy ČSN[3]			13 770
			Počet bází	
7.1.2	BD získávané	21	3	24
7.1.2.1	Báze dat na CD-ROM	10	-1	9
7.1.2.1.1	z toho zpřístupněné v Ultra*Netu	9	-1	8
7.1.2.2	Báze dat on-line na základě licence	11	4	15
	z toho na základě licence			
7.1.2.2.1	STK	nesledováno		3
7.1.2.2.2	STK jako garanta konsorcia	nesledováno		5
7.1.2.2.3	STK jako člena konsorcia	nesledováno		7

[1] sloučeno s OPAC časopisů
[2] uzavřená DB firemní literatury z let 1991-1999
[3] ČSN, které jsou ve fondu STK

statistiky

7.2 Báze dat pro služební potřebu

Číslo	Údaj	Počet záznamů		
		stav 2000	změny 2001	stav 2001
7.2	Celkem	543 739	289 736	833 475
7.2.1	BD katalog (knihy)	169 638	5 547	175 185
7.2.2	BD časopisů	3 499	247	3 746
7.2.3	Evidence uživatelů	46 393	2 460	48 853
7.2.4	Historický fond	19 200	2 680	21 880
7.2.5	Evidence čár. kódů knihoven	877	214	1 091
7.2.6	Bibliografie literatury o STK[1)]	265	17	282
7.2.7	BD ČNS ISSN	5 726	424	6 150
7.2.8	SIGLE	757	778	1 535
7.2.9	BD ANAL (článková bibliografie)	15 135	3 997	19 132
7.2.10	Pracovní soubor retrokonverze	4 829	200 571	205 400
7.2.11	AVS	277 420	72 801	350 221

[1)] v r. 2000 chybně uvedeno

7.3 Báze dat interní

Číslo	Název
7.3	Báze dat interní
7.3.1	Fakturace rešerší
7.3.2	Evidence ČSN
7.3.3	Firemní literatura
7.3.4	Current contents
7.3.5	Evidence a fakturace požadavků na repro
7.3.6	Evidence mikrofiší
7.3.7	Evidence požadavků na výpůjčky periodik
7.3.8	Bibliografie literatury o STK
7.3.9	Výzkumné zprávy STK
7.3.10	Fakturace a evidence MMVS
7.3.11	Fakturace do zahraničí
7.2.12	Elektronické kopie

7.4 Hospodářsko-správní báze dat pro služební potřebu

Číslo	Název
7.4	Hospodářsko-správní báze dat
7.4.1	Personalistika
7.4.2	Účetnictví
7.4.3	Evidence majetku
7.4.4	Skladová evidence
7.4.5	Evidence komponent výpočetní techniky

B. SLUŽBY

1. Výpůjčky

1.1 Celkový počet výpůjček včetně interních (bez reprografických služeb)

Číslo	Údaj	2000	2001	01/00 v%
1.1	Počet výpůjček celkem[1)]	298 150	265 165	88,9%
1.1.1	základní fond	171 040	180 364	105,5%
1.1.2	speciální fond	127 110	84 801	66,7%
1.1.2.1	FL[3)]	120 276	78 221	65,0%
1.1.2.2	normy	5 337	5 945	111,4%
1.1.2.3	mikromédia	1 480	604	40,8%
1.1.2.4	elektronické dokumenty[2)]	17	31	182,4%

[1)] neevidované výpůjčky nejsou uvedeny
[2)] od r. 2000 zahrnuje pouze výpůjčky samostatných elektronických dokumentů
[3)] výpůjčky z archivu FL

1.2 Skladba výpůjček z fondů STK externím uživatelům (vč. reprografických služeb nahrazujících výpůjčku)

statistiky

Číslo	Fond	Absenční výpůjčky							Prezenční výpůjčky		
		Osobní		MVS, MMVS		Celkem			Protokolované[1]		
		2000	2001	2000	2001	2000	2001	01/00 v %	2000	2001	01/00 v %
1.2	Celkem	167 071	153 568	1 088	1 174	168 159	154 742	92,0%	33 589	25 081	74,7%
1.2.1	ZF	166 969	153 531	1 088	1 174	168 057	154 705	92,1%	32 463	24 832	76,5%
1.2.2	SF	102	37	0	0	102	37	36,3%	1 126	249	31,2%

[1] *Protokolované výpůjčky = výpůjčky ze skladu do studovny*

ZF – základní fond *MVS – meziknihovní výpůjční služby*
SF – speciální fond *MMVS – mezinárodní MVS*

1.3 Skladba výpůjček MVS a MMVS ze základního fondu STK jiným knihovnám

Číslo	Služba	Požadavky			Kladně vyřízeno								% kladně	
					Výpůjčkou		Kopií				Celkem		vyřízených	
							Papírovou		Elektronickou[1]				požadavků	
		2000	2001	01/00 v %	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	00 v %	01 v %
1.3	Celkem MVS a MMVS	17 279	15 021		1 088	1 208	9 011	7 485	4 458	5 368	14 557	14 061	84,2%	93,6%
1.3.1	MVS ZF	16 893	14 755	87,3%	1 063	1 174	8 840	7 423	4 307	5 216	14 210	13 813	84,1%	93,6%
1.3.2	MMVS	386	266	68,9%	25	34	171	62	151	152	347	248	89,9%	93,2%

[1] *kopie pro osobní potřebu dodávané elektronicky*

1.4 Výpůjčky ze zahraničních knihoven (MMVS) zajištěné pro uživatele STK

Číslo	Služba	Požadavky			Kladně vyřízeno								% kladně	
					Výpůjčkou		Kopií				Celkem		vyřízených	
							Papírovou		Elektronickou[1]				požadavků	
		2000	2001	01/00 v %	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	00 v %	01 v %
1.4	Celkem	4 854	4 261	87,8%	1 343	1 395	1 293	584	1 585	1 813	4 221	3 792	87,0%	89,0%

[1] *kopie pro osobní potřebu dodávané elektronicky*

1.5 Pořadí zemí podle počtu vyřízených požadavků ze zahraničí

Pořadí	Název země	Počet výpůjček
1.	Německo	2217
2.	Holandsko	803
3.	Švédsko	380
4.	Švýcarsko	149
5.	Velká Británie	122

1.6 Pořadí zemí podle počtu vyřízených požadavků vyžádaných z STK

Pořadí	Název země	Počet výpůjček
1.	SR	238
2.	Ukrajina	3
3.	Velká Británie	2
4.	Německo	2
5.	Itálie, Maďarsko, Slovinsko	1+1+1

2. Interní výpůjčky z fondu STK a další interní služby

Číslo	Údaj	2000	2001	01/00 v %
2.1	Interní výpůjčky celkem	2 983	2 488	83,4%
2.1.1	krátkodobé	444	502	113,1%
2.1.2	dlouhodobé	148	284	191,9%
2.1.3	služební fond a spotřeba	1 001	524	52,3%
2.1.4	cirkulace časopisů	1 390	1 178	84,7%
2.2	Výpůjčky z jiných knihoven	394	520	132,0%

statistiky

3. Provoz skladů

Číslo	Služba	Požadavky		Kladně vyřízeno		Pož./Kl. vyř. v %		Expedováno svazků	
		2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001
3.	Celkem	102 195	98 089	97 428	95 750	95,3%	97,6%	111 643	105 937
3.1	z toho z depozitních skladů	12 214	11 679	10 874	10 648	89,0%	91,2%	16 677	14 339

4. Provoz reprografie

4.1 Přehled požadavků na reprografické služby nahrazující výpůjčku

Číslo	Údaj	2000	2001	01/00 v %
4.1	Vyřízeno požadavků celkem	28 751	30 287	105,3%
4.1.1	ve studovnách	8 591	10 420	121,3%
4.1.2	v laboratoři	20 160	19 867	98,5%
4.1.2.1	poštou	9 168	7 819	85,3%
4.1.2.2	osobně	6 535	6 680	102,2%
4.1.2.3	prostřed. WWW	4 457	5 368	120,4%

4.2 Výkon reprografické laboratoře (v kusech)

Číslo	Údaj	2000	2001	01/00 v %
4.2	Celkem	177 719	173 073	97,4%
4.2.1	kopie papírové	139 040	133 156	95,8%
4.2.2	zvětšeniny	3 067	1 599	52,1%
4.2.3	kopie elektronické [1)]	35 612	38 318	107,6%

[1)] kopie pro osobní potřebu dodávané elektronicky

4.3 Výkon pohotovostních kopírek (v kusech)

Číslo	Údaj	2000	2001	01/00 v %
4.3	Celkem kopírky	98 505	112 368	114,1%
4.3.1	všeobecná studovna	55 389	50 646	91,4%
4.3.2	referenční středisko	8 491	3 887	45,8%
4.3.3	hala služeb	25 148	15 276	60,7%
4.3.4	depozitní sklad	2 097	1 510	72,0%
4.3.5	služební	7 380	41 049	556,2%

5. Rešerše, písemné informace

5.1 Rešerše

Číslo	Druh	z referát. časopisů		z BD LAN STK		z BD na CD-ROM		z WWW		z firem. literatury		Celkem	
		2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001
5.1	Celkem[1)]	0	0	3	3	73	0	13	19	0	–	89	22
5.1.1	ruční	0		0	0	0	0	0	0	zrušeno	zrušeno	0	0
5.1.2	strojové	0		3	3	73	0	13	19	zrušeno	zrušeno	89	22

[1)] od r. 2001 většina rešerší samoobslužných

5.2 Písemné informace (individuální)[1)]

Číslo	Údaj	2000	2001	01/00 v %
5.2	Poskytnuto písemných informací	10 416	7 810	75,0%
5.2.1	z toho e-mailem	9 309	7 092	76,2%

[1)] Od r. 2000 kromě odpovědí na požadavky na výpůjčky, rezervace apod.

6. Publikace (název publikace a měsíc vydání)

Výroční zpráva Státní technické knihovny 2000. Praha, říjen 2001

Národní technická knihovna. Stavba nové knihovny v areálu vysokých škol technických v Praze 6 - Dejvicích. Praha, září 2001.

7. Počet vzdělávacích akcí, školení a seminářů

Číslo	Údaj	2000	2001	01/00 v %
7.1	Vzdělávací projekty celkem	11	15	136,4%
7.2	Vzdělávací akce celkem	50	84	168,0%
7.2.1	z toho interní	45	67	148,9%
7.2.2	pro odbornou veřejnost	5	17	340,0%
7.3	Počet hodin celkem	350	754	215,4%
7.4	Počet účastníků celkem	573	743	129,7%

8. Počet registrovaných uživatelů a počet registrovaných návštěvníků STK

Číslo	Údaj	2000	2001	01/00 v %
8.1	Uživatelů registrováno celkem	46 401	49 228	106,1%
8.1.1	fyzičtí uživatelé	12 512	12 959	103,6%
8.1.1.1	instituce	41	36	87,8%
8.1.1.2	studenti	8 433	8 537	101,2%
8.1.1.3	cizinci	411	427	103,9%
8.1.1.4	ostatní	3 627	3 959	109,2%
8.1.2	registrovaní uživatelé poč. studovny	1 062	967	91,1%
8.1.3	virtuální uživatelé[1)]	178	197	110,7%
8.1.3.1	instituce	88	96	109,1%
8.1.3.2	jednotlivci	90	101	112,2%
8.2	Počet návštěvníků celkem	282 094	337 349	119,6%
8.2.1	fyzičtí návštěvníci	97 629	102 875	105,4%
8.2.1.1	všeobecné studovny	30 681	27 610	90,0%
8.2.1.2	Referenčního střediska	4 305	4 856	112,8%
8.2.1.3	počítačové studovny	21 046	19 204	91,2%
8.2.2	virtuální návštěvníci	184 465	234 474	127,1%
8.2.2.1	přes www	179 765	234 474	130,4%
8.2.2.2	přes telnet	4 700	zrušeno	

[1)] Majitelé uživatelských kont

C. VIRTUÁLNÍ POLYTECHNICKÁ KNIHOVNA

1. Báze dat Virtuální polytechnické knihovny

Číslo	Údaj	Počet záznamů		
		Stav 2000	Změny 2001	Stav 2001
1.	Báze dat Virtuální polytechnické knihovny	4 829	145	4 974
1.1	souborný katalog VPK[1)]	4 829	13	4 842
1.2	báze dat majitelů uživatelských kont		132	132

[1)] v r. 2000 vedeno jako BD STK pro služební potřebu

statistiky

2. Služby Virtuální polytechnické knihovny

Číslo	Údaj	Počet záznamů		
		Stav 2000	Změny 2001	Stav 2001
2.	Služby Virtuální polytechnické knihovny	0	5 441	5 441
2.1	požadavky na kopie celkem	nesledováno	4 322	4 322
2.1.1	z toho vyřízené z fondu STK	nesledováno	2 362	2 362
	z fondu jiné knih. VPK	nesledováno	328	328
	požadavky na MMS[1)]	nesledováno	1 119	1 119
	z toho vyřízené[2)]	nesledováno	988	988

[1)] mezinárodní meziknihovní služby

[2)] vyřizuje pouze STK jako Servisní centrum VPK

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

architektonická soutěž k budově NTK – práce poroty leden 2001

architektonická soutěž k budově NTK – práce poroty leden 2001

architektonická soutěž k budově NTK – práce poroty leden 2001

úvodní oponentura projektu LI200028
11. 1. 2001

úvodní oponentura projektu LI200028
11. 1. 2001

tisková konference k vyhlášení výsledků architektonické soutěže NTK
30. 1. 2001

obrazová příloha

tisková konference k vyhlášení výsledků architektonické soutěže NTK
30. 1. 2001

výstava Národní technická knihovna – urbanistické architektonické a projektové řešení *v Galerii J. Fragnera 20. 3. – 1. 4.*

výstava Národní technická knihovna – urbanistické architektonické a projektové řešení *v Galerii J. Fragnera 20. 3. – 1. 4.*

seminář k výsledkům arch. soutěže NTK *pro zaměstnance STK 12. 4. 2001*

seminář k výsledkům arch. soutěže NTK *pro zaměstnance STK 12. 4. 2001*

jednání konference ELAG 2001 *v MKP*
6. – 8. 6. 2001

jednání konference ELAG 2001 *v STK*
6. – 8. 6. 2001

rekonstrukce STK – oprava oken
srpen 2001

rekonstrukce STK – oprava oken
srpen 2001

obrazová příloha

schůzka řešitelů projektu LI 01018
27. 9. 2001

schůzka řešitelů projektu LI 01018
27. 9. 2001

školení METALIB *27. 9. 2001*

školení METALIB *27. 9. 2001*

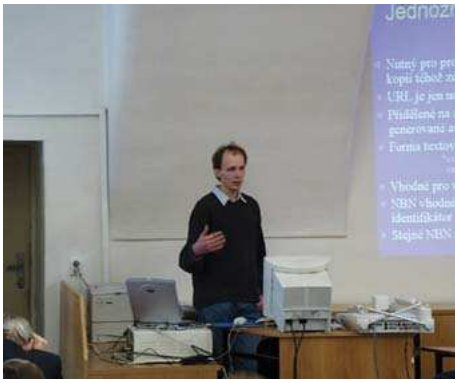

seminář Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví – – digitální knihovny *13. 11. 2001*

ze školicích aktivit STK – seminář
Mezilidské vztahy na pracovišti
21. 11. 2001

nová podoba vitríny STK listopad 2001

oponentní řízení projektu LI 01018
12. 12. 2001

oponentní řízení projektu LI 01018
12. 12. 2001

obrazová příloha

Národní technická knihovna v Dejvicích
výstava v atriu Fakulty stavební ČVUT
10.–21. 12. 2001

Národní technická knihovna v Dejvicích
výstava v atriu Fakulty stavební ČVUT
10.–21. 12. 2001

Národní technická knihovna v Dejvicích
výstava v atriu Fakulty stavební ČVUT
10.–21. 12. 2001

Luboš Pospíšil *(před)vánoční koncert pro zaměstnance STK v Zrcadlové kapli Klementina 20. 12. 2001*

Jiří Šlupka Svěrák *(před)vánoční koncert pro zaměstnance STK v Zrcadlové kapli Klementina 20. 12. 2001*

ÚČELOVÁ PUBLIKACE
NEPRODEJNÉ

Výroční zpráva Státní technické knihovny 2001

Odpovědný redaktor PhDr. Miloslava Rupešová

Redakce Mgr. Lenka Kocánová Ing. Roman Ouzký (statistiky)
PhDr. Jan Bayer, CSc. Ing. Martin Svoboda

Podklady PhDr. Jan Bayer, CSc. PhDr. Zdenka Kloučková
Mgr. Mária Kolářová PhDr. Anna Patočková PhDr. Miloslava Rupešová
Ing. Martin Svoboda Mgr. Zuzana Švastová Ing. Marie Vadlejchová
Ing. Jiří Vild Mgr. Štěpánka Žižková

Foto Lukáš Kalivoda Mgr. Lenka Kocánová Ondřej Litecký

© Státní technická knihovna 2002

Vydala Státní technická knihovna
Praha 2002